Cena numeru 15 groszy.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

Rok IX | ŁÓDŹ. SOBOTA. 19-GO WRZEŚNIA 1931 R. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | Nr. 256

Katastrofa w Anglji

Bunt floty trwa nadal.—Od dwuch dni rozpoczął się katastrofalny odpływ złota.—Panika na giełdzie.— Liczba bezrobotnych doszła do 3 miljonów.

Obawa przed załamaniem sie funta.

Rząd szuka bezskutecznie środków ratunku.

Wypadki ostatnich dni i godzin w Anglji zaskoczyły świat. Pogłoski o osłabieniu podstaw waluty angielskiej kursowały już od lat, jednak nikt nie przywiązywał do nich wielkiej wagi.

Ostatni spadek funta, zmiana rządu, zamieszanie wśród stronnictw, zanik zaufania do przysłowiowego Banku Angielskiego — nagle otworzyły wszystkim oczy na niebezpieczeństwo, które grozi Wielkiej Brytanji, stojącej nad brzegiem rewolucyjnej przepaści.

Ale bunt floty, niezadowolenie w armji — to są wypadki, które, jak nagła błyskawica rozświetliły ponury obraz i w całej grozie ukazały sytuację najbardziej uprzemysłowionego państwa europejskiego. Duma i nadzieja największa Wielkiej Brytanji, potężna flota, zeżarta dziś przez robaki niezadowolenia i buntu wśród załogi, wraca z pełnego morza do portów, a Gandhi, nagi przywódca setek miljonów hindusów z kamiennym spokojem domaga się w Londynie przyznania Indjom pełnej niepodległości....

Od buntu marynarzy w Kronsztacie w roku 1917 zaczęła się rewolucja bolszewicka w Rosji. To wspomnienie jest straszliwym memento dla Europy. Mimowoli rodzą się analogje i w wyobraźni naszej powstają reminiscencje z przed kilkunastu lat... Oczywiście, analogje te są powierzchowne. A jednak bunt marynarzy jest uderzeniem w serce potęgi angielskiej i świadczy o daleko posuniętym rozkładzie moralnych warunków życia państwowego. Ta iskra może łatwo paść na beczkę dynamitu, jaką jest niewątpliwie miljonowa ilość bezrobotnych, tem bardziej, że niema żadnych widoków na poprawę gospodarczą w Anglji i na możliwość przełamania dzisiejszego zahamowania pracy w przemyśle. Pozostają jeszcze jako ostatnia deska ratunku, techniczno - bankowe sposoby ożywienia pracy drogą takiej czy innej inflacji, ale dokąd to w rezultacie zaprowadzi?...

W jakie formy wyleje się niezadowolenie mas, jakie kształty przybierze ferment — tego dziś jeszcze przewidzieć nie można, ale przecie widoczne jest, że groźne fakty wywołają poważne skutki, że w Anglji coś się musi zmienić, a zmiany te odbiją się niezwłocznie na całokształcie polityki europejskiej, na kombinacjach międzypaństwowych, na układzie gospodarczym Europy.

Oczywiście, że Moskwa nie pozostała z założonemi rękami. Depesze, nadchodzące z Londynu, wywołują w Moskwie paroksyzm swoistych nadziei i wytężoną działalność w kierunku dalszego podkopywania Anglji na wszystkich odcinkach politycznych. Sowiety wiedzą, że wybuch rewolucji w Anglji byłby początkiem końca kapitalistycznej Europy, może połączonym z nową, straszliwą wojną.

Również i w Berlinie wypadki angielskie łączone są ściśle z sytuacją Niemiec. Rzesza niemiecka idzie va banque.. W Berlinie rozumieją, że każdy wielki wstrząs osłabia wszystkich przeciwników Niemiec, że dezorganizacja powojennej Europy musi się skończyć albo upadkiem Starego Świata, albo też zmartwychwstaniem przedewszystkiem potęgi niemieckiej, zwaleniem francuskiej hegemonji.

W każdym razie wypadki idą z piorunującą szybkością. Kto wie, gdzie znajdzie się Anglja za tydzień i jakie skutki wynikną z tego w innych krajach. Przecież dziś jest tak blisko z jednego końca Europy do drugiego...

Jeśli wolno bawić się w takich warunkach w przewidywania, to nasuwa się tu uparcie myśl, że jednak Anglja będzie musiała zastosować wobec sytuacji nadzwyczajne środki ratunkowe, przedewszystkiem środki polityczne. Nie dziwilibyśmy się wcale, gdyby okazało się, że rząd pól-koalicyjny nagle rozpocząłby politykę o wyraźnych cechach dyktatorskich, a socjalista Mac Donald stanąłby na czele tej władzy, nieznanej w Anglji od czasów Cromvella. W każdym razie system demokratyczno - parlamentarny niebardzo nadaje się w takiej chwili. Gdyby zaraz, jak to było w planie, ogłoszono nowe wybory, los Anglji obecnej jest przypieczętowany...

CZESŁAW OŁTASZEWSKI.

Londyn, 18 września.

(Polska Agencja Telegraficzna).

Sytuacja rządu brytyjskiego uległa w ostatnich dniach bardzo poważnemu osłabieniu. Złożył się na to szereg przyczyn, a więc 1) strejk marynarzy floty atlantyckiej, 2) kryzys wewnętrzny gabinetu na tle sprawy wyborów, 3) wzrost bezrobocia:

CYFRA BEZROBOTNYCH ZBLIŻA SIĘ DO 3 MILJONÓW,

4) szybkie zużytkowanie kredytów zagranicznych. Rząd wobec zmniejszenia się wpływów skarbowych staje w sytuacji prędkiego wyczerpania się 80 miljonów uzyskanego kredytu zagranicznego, zwłaszcza o ile zajdzie potrzeba utrzymania kursu funta.

ODPŁYW ZŁOTA ROZPOCZĄŁ SIĘ NA NOWO.

W dniu wczorajszym odpływ złota obliczany jest na około pół milj. funtów a w dniu dzisiejszym na przeszło 1 i pół miljona funtów.

NA GIEŁDZIE LONDYŃSKIEJ PANOWAŁ DZIŚ SILNY NIEPOKÓJ.

Angielskie papiery państwowe, w tem pożyczka wojenna spadły w cenie. Różnica spowodowana spadkiem wynosi 64 miljony funtów. W związku z krytyczną sytuacją odbyło się posiedzenie gabinetu, na którem nie powzięto jednak decyzji, w jaki sposób opanować pogarszającą się raptownie sytuację.

Bunt objął 12 tysięcy marynarzy.

Admiralicja prowadzi śledztwo w przyśpieszonem tempie

Londyn, 18 września.

(Telegram własny).

Bunt, czy strejk marynarzy objął 16 okrętów wojennych z

12 TYSIĄCAMI ZAŁOGI.

Okręty te znajdują się obecnie w drodze do portów macierzystych Portsmouth Devonport i Chatam. Powrót do doków spodziewany jest w niedzielę.

Rząd oświadczył w Izbie Gmin, że redukcje żołdu marynarzy i podoficerów rozpatrzy powtórnie, lecz potem

NIE ZNIESIE ZŁAMANIA DYSCYPLINY

i buntowników sądzić będzie według wojennego prawa morskiego.

Londyn, 18 września.

Na skutek zarządzenia admiralicji w poniedziałek odbędzie się w przyśpieszonym tempie w macierzystych portach okrętów śledztwo w sprawie skarg wniesionych przez flotę atlantycką.

Kierownictwo nad śledztwem obejmą przedstawiciele wyższych władz marynarki; odbyli oni w admiralicji specjalne narady w sprawie mającego się odbyć śledztwa.

Komendanci poszczególnych okrętów otrzymali polecenie, aby zażądali od członków załóg szczegółów, dotyczących złożonych skarg.

Podczas rozpraw powołani zostaną w charakterze świadków członkowie załóg okrętów.

Strejk włoski nauczycieli.

Londyn, 18 września.

Wobec zniżki pensji nauczycielskich związek nauczycielski zarządził wstrzymanie się nauczycieli od wszelkich zajęć pozaszkolnych, od 1 października r. b., a ograniczenia działalności jedynie do działań szkolnych. Grupa nauczycieli około 30 szkół i 7.000 dzieci w pobliżu Londynu postanowiła od dziś zaprzestać zajęć pozaszkolnych, co pozbawi dzieci przyjemności uprawiania gier sportowych.

Zaniepokojenie w Niemczech.

Berlin, 18 września.

(Polska Agencja Telegraficzna).

Wiadomość o odwołaniu manewrów floty angielskiej dlatego tylko, że część załogi zbuntowała się z powodu obniżenia żołdu, oraz brak wszelkich wiadomości o ukaraniu winnych ruchu, wywołała w tutejszych kołach nacjonalistycznych wielkie zaniepokojenie.

Prasa niemiecka zdarzenie we flocie angielskiej zalicza do najbardziej sensacyjnych wypadków ostatnich czasów, podkreślając przytem, że kryzys społeczny i polityczny Anglji jest głębszy, aniżeli powszechnie przypuszczają. — Dzienniki porównują wypadki angielskie z ruchem na okrętach floty chilijskiej, gdzie przed kilku tygodniami obniżenie żołdu spowodowało bunt załogi. Dzienniki niemieckie, rozpisując się szeroko o dawnej wielkości Anglji, nie zapominają podkreślić, że Niemcy najlepiej zdają sobie sprawę z tego, jak niepomyślnem jest obniżenie wynagrodzenia urzędników państwowych. „Będzie to dla Anglji nauką na przyszłość — pisze „Germania", organ kanclerza Brüninga — jak niebezpieczne jest podejmowawanie niepopularnych kroków w dziedzinie finansowej".

Niektóre dzienniki zwracają się do Francji z zapytaniem, czy zechce wyciągnąć odpowiednie wnioski z buntu we flocie angielskiej i czy pozwoli na szerzenie się w Europie kryzysu gospodarczego, który można byłoby pokonać zapomocą środków pieniężnych, nagromadzonych w Paryżu.

Badając powody „strajku" floty angielskiej, „Börsen Kurier" twierdzi, że „marynarze angielscy buntują się nietyle przeciwko Wielkiej Brytanji, walczącej z kryzysem, ile przeciwko sprawcy ogólnego krytycznego położenia, który znajduje się na zachodzie Europy".

Dziennik pociesza się jednakże, że „im bardziej mocarstwo uzbrojone jest w złoto, tem mniej jest zabezpieczone".

„Kölnische Ztg." twierdzi, że winą wszystkiego jest polityka, jaką angielscy mężowie stanu prowadzili w Wersalu przeciwko Niemcom. Polityka ta, „utrwalając hegemonię Francji", mści się teraz na nich samych.

Dwie katastrofy lotnicze

w ciągu dnia wczorajszego. — Jeden samolot spadł pod Płockiem, a drugi w Warszawie.

Trzech lotników poniosło śmierć.

Warszawa, 18 września.

Wczoraj popołudniu rozpoczęto w Warszawie trzydniowe centralne zawody lotnicze.

Jednym z punktów programu jest raid Warszawa — Toruń — Poznań — Warszawa.

Start do lotu Warszawa — Toruń nastąpił wczoraj o godzinie 8-ej wieczorem.

Jeden z samolotów, biorących udział w zawodach, aparat 2-go pułku lotniczego z Krakowa, kierowany przez sierżanta - pilota Kopciucha z obserwatorem por. Borowcem przeleciał nocą w okolicach Płocka.

Około godziny 2-ej w nocy pilot stracił panowanie nad aparatem, który runął na pola folwarku Miszewko pod Płockiem.

Aparat doszczętnie rozbity.

OBAJ LOTNICY PONIEŚLI ŚMIERĆ NA MIEJSCU.

Przyczyny katastrofy są narazie nieznane.

Na miejsce wyruszyła specjalna komisja departamentu aeronautyki, która przeprowadzi dochodzenie.

★

Warszawa, 18 września.

O godz. 5 po poł. wydarzyła się na lotnisku wojskowem w Warszawie druga tego dnia katastrofa lotnicza. Samolot wojskowy, biorący również udział w zawodach ćwiczebnych spadł z wysokości 150 metrów, tuż obok cywilnego hangaru lotniczego.

Hangar został częściowo uszkodzony. Samolot wojskowy został strzaskany a lotnik por. Wójcicki poniósł śmierć

ZWOŁANIE SEJMU

już postanowione.—Prezydent podpisze dekret w ciągu kilku dni

—:o:—

Sejm zajmie się reforma podatkową oraz sprawami bezrobocia

Warszawa, 18 września.

Na tle wczorajszej konferencji premjera Prystora z marszałkiem sejmu dr. Świtalskim, koła polityczne Warszawy zajmują się w dalszym ciągu obliczaniem przypuszczalnego terminu zwołania sesji sejmu. Ze źródeł poinformowanych bezpośrednio dowiadujemy się, że zwołanie sesji sejmu na czas najbliższy jest faktycznie postawione i że p. Prezydent, który dziś po południu przybył do Warszawy ze Spały

PODPISZE DEKRET O ZWOŁANIU PARLAMENTU

w ciągu dni najbliższych i że nowa sesja sejmu zajmie się przedewszystkiem projektami ustaw podatkowych i takiemi ustawami, które dadzą rządowi możliwość

WYDATNIEJSZEJ WALKI Z BEZROBOCIEM.

Jeżeli chodzi o termin zwołania sesji sejmu, to w kołach rządowych nie przywiązują do niego zasadniczej wagi. Prawdopodobnie sejm będzie zwołany po zakończeniu ożywionych w tym roku obrad w Genewie, ale dokładna data będzie dopiero zawarta w dekrecie P. Prezydenta. Sama data oczywiście nie posiada znaczenia zasadniczego.

Polska broni praw żydów w Palestynie

i domaga się, aby otrzymali odpowiednią reprezentację konstytucyjną.

Genewa, 18 września.

Dzisiejsze poranne posiedzenie komisji VI-ej dla spraw politycznych, poświęcone było sprawom mandatów, przyczem omawiano sprawę mandatu angielskiego w Palestynie. Specjalną uwagę zwróciło przemówienie delegata polskiego ministra pełnomocnego p. Anatola Milsteina, który podniósł zainteresowanie rządu polskiego tem zagadnieniem. Polska posiada u siebie mniejszość żydowską, która do sprawy palestyńskiej przywiązuje wielkie nadzieje. — Z pewnem więc zadowoleniem przyjmuje do wiadomości, że na drodze do rozwoju sprawy żydowskiej w Palestynie można zauważyć postępy.

Rząd polski wita z wielką sympatją wysiłki, dążące do dania Palestynie odpowiedniej reprezentacji konstytucyjnej, jednakowoż chciałby zwrócić uwagę, że Palestyna jest specjalnym ośrodkiem rozwoju życia żydowskiego, któremu powinno się w tej reprezentacji posiadanie odpowiedniego głosu zagwarantować. Polska wychodzi bowiem z założenia, że nie należy traktować żydów w Palestynie, jako mniejszość narodową, właśnie z tego powodu, że kraj ten jest ich ośrodkiem narodowym.

Groźba zerwania konferencji indyjskiej.

Gandhi twierdzi, iż król Jerzy ma złych doradców.

Londyn, 18 wrześna.

Milczący dotychczas po przyjeździe do Londynu Gandhi przemówił i to bardzo ostro. Na wczorajszem posiedzeniu „Okrągłego Stołu“ Gandhi oświadczył dobitnie, cedząc każde słowo, że obrady nad szczegółikami, na jakie się rozproszkowały, nie doprowadzą do żadnego celu. Indje domagają się niepodległości, własnej administracji cywilnej, własnej gospodarki przemysłowej i handlowej, oraz własnej polityki zagranicznej. — W końcu Gandhi oświadczył,, że król Jerzy posiada złych doradców, jeśli zdecydował się na konferencję z udziałem przedstawicieli Indyj, która właściwie nie mówi o niczem.

Przewodniczący lord Gemley odpowiedział Gandhiemu, że konferencja może obradować tylko nad zgóry ułożonym programem, do którego kwestje poruszone przez Gandhiego nie należą.

W odpowiedzi Gandhi oświadczył, że przedstawiciele ludności Indyj nie na to odbyli długą podróż, by zamienić się w klub dyskusyjny.

Ze słów tych anglicy wyciągają wniosek, iż Gandhi zerwie konferencję „Okrągłego Stołu“ przed jej zakończeniem.

Sprawcy pogromu żydów w Berlinie

stanęli wczoraj przed sądem.

Berlin, 18 września.

Prezydjum policji w Berlinie opracowało obszerne sprawozdanie o pogromach żydów, jakie wydarzyły się w dniu święta Nowego Roku w Berlinie. Memorjał w tej sprawie przedłożony został pruskiemu ministerstwu spraw wewnętrznych, które zamierza przystąpić do likwidacji nielegalnych hitlerowskich koszar, których cyfra w Berlinie dochodzi do stu. Bezrobotni członkowie stronnictwa nacjonalistycznego, przybrani w mundury oddziałów szturmowych, całemi dniami przebywają w tych koszarach pomieszczonych obok szynków, w których zbierają się hitlerowcy, czekając na sposobność wszczęcia burd i awantur.

Berlin, 18 wrześna.
(Polska Agencja Telegraficzna).

W sprawie przeciw hitlerowcom, oskarżonym o udział w pogromie żydów w Berlinie sąd nakazał aresztowanie 30 hitlerowców, motywując swój wyrok możliwością zbiegnięcia. Rozprawę odroczono do jutra. Jutro przesłuchanych zostanie 42-ch świadków.

Krążowniki japońskie zbombardowały Mukden.

Groźny zatarg japońsko-chiński.

Londyn, 18 września, godz. 3 rano.
(Telegram własny „Republiki“).

Reuter donosi: Krążowniki japońskie ostrzeliwały Nankin. Jest to środek represyjno - karny za zamordowanie w Mukdenie przez chińczyków kapitana sztabu japońskiego Nakamury. W zbombardowanem mieście padli ofiarą liczni mieszkańcy cywilni oraz żołnierze japońscy. W Mukdenie popłoch.

Lakoniczna depesza Reutera, otrzymana w Londynie późnym wieczorem, wywołała tutaj potężne wrażenie. Nie ulega kwestji, że wypadki te mogą wywołać poważne zaburzenia w dotychczasowych stosunkach pomiędzy Japonją, Stanami Zjednoczonemi a Rosją. W każdym razie w dzisiejszej sytuacji politycznej świata strzały na wodach Mukdena, odbiją się głośnem echem i spotęgują jeszcze stan niepokoju i zamieszania.

Protest organizacyj artystycznych

przeciwko skasowaniu departamentu sztuki.

Warszawa, 18 września.

Na ręce ministra oświaty Jędrzejewicza złożyła dziś delegacja wszystkich polskich organizacyj artystycznych protest przeciwko skasowaniu departamentu sztuki i przyłączenia go w charakterze wydziału do departamentu nauki. Organizacje te stwierdzają w proteście, że uznają pobudki ustąpienia dyr. Skoczylasa i zwracają uwagę rządowi na krytyczny stan, w jakim znalazły się sprawy kultury narodowej w Polsce.

Pod protestem podpisanych jest ponad 20 najwybitniejszych polskich literatów, malarzy, poetów, grafików i t. d. W najbliższych dniach ukazać się ma oświadczenie min. Jędrzejewicza w odpowiedzi na ten protest.

Min. Zaleski odbył naradę z Curtiusem.

Genewa, 18 września.
(Polska Agencja Telegraficzna)

Po posiedzeniu Trzeciej Komisji min. Zaleski i min. Curtius odbyli krótką naradę. Tematem rozmów były sprawy, które wchodzą jutro na porządek rady Ligi.

Genewa, 18 września.

Na jutrzejszem posiedzeniu rady Ligi Narodów wejdą na porządek dzienny sprawy mniejszościowe na Górnym Śląsku. Przy tej okazji spodziewane są krótkie oświadczenia min. Zaleskiego i min. Curtiusa.

Nie będzie zniżki uposażeń kolejarzy.

Warszawa, 18 września.

W numerze 288 „Gazety Warszawskiej“ z dnia 18 września r. b. ukazała się notatka p. t. „Nowa redukcja uposażeń, niepokojące pogłoski wśród kolejowców“, która donosiła o rzekomo mającej nastąpić redukcji uposażeń kolejarzy w związku z opracowywaniem projektu nowej ustawy uposażeniowej.

Jak się dowiadujemy, wiadomość ta nie odpowiada prawdzie, ponieważ opracowywany obecnie projekt przepisów uposażeniowych, który jest jeszcze w stadjum przedwstępnych rozważań—ma na celu uproszczenie dzisiejszych przepisów i nie przewiduje zniżki poborów w stosunku do obecnie obowązujących.

Kara śmierci

na przywódców rewolucji w Chile

Londyn, 18 września.

Z Santiago de Chile donoszą, iż sąd polowy skazał na śmierć sześciu przywódców rewolucji na pokładach wojennych okrętów chilijskich.

Wielu marynarzy, którzy brali czynny udział w rozruchach, zostało skazanych na długoletnie więzienie. W stolicy odbyły się liczne demonstracje z udziałem przeważnie socjalistów, które domagały się ułaskawienia skazanych na śmierć marynarzy.

Kamienie lecą z nieba

Olbrzymi aerolit rozsypał się nad Marną

Paryż, 18 września.

Donoszą z Chalons sur Marne, że niedaleko tego miasta w okolicy Vitry le Francois jeden z miejscowych gospodarzy, obchodząc swe pola, zauważył, że więcej, niż 2 ha. jego ziemi pokryte były nadzwyczaj twardemi kamieniami.

Po zbadaniu tych kamieni okazało się, że były to szczątki olbrzymiego aerolitu, który zasypał swemi odłamkami pole na przestrzeni 20,000 m. kw.

Wobec tego, że udało się zebrać przeciętnie 300 gr. kamieni z jednego m. kw., obliczono wagę aerolitu conajmniej na 6.000 kg.

Oszust z Łodzi

ujęty na granicy litewskiej

Wilno, 18 września.
(Polska Agencja Telegraficzna)

Koło Olkienik zatrzymano niejakiego Königsberga, handlowca z Łodzi, który usiłował zbiec do Litwy po sprzeniewierzeniu kilkunastu tysięcy złotych w jednej z firm łódzkich.

W ustabilizowanej Europie.

Pastor wojskowy II brygady strzelców szkockich, Rew. H. M. Whoose, starał się oddawna wykorzenić z szeregowca Clarc o'Dawn'a pociąg do whisky..

Pewnego ranka spotyka pastor Clarck'a na podwórzu koszarowem i — korzystając z okazji — pali mu kazanie:

— Słuchajcie, Clark, wczoraj znowuście się upili i — rozumie się — dostaliście koszarówkę. Niepoprawny człowieku! Czy nie możecie poprawić się z nieszczęsnego nałogu? Dobry żołnierz, jak wy, mógłby dosłużyć się, gdyby był trzeźwy, stopnia sierżanta...

— Ojcze, rzecze pokornie i ze skruchą szkot, cóż mam począć?... bo... bo... kiedy wypiję... jestem porucznikiem...

Bohater tej anegdoty, poczciwy Clarck O'Dawn, wcielił się najwidoczniej w bohatera nieudanego puczu austrjackiego, dr. Pfrjemera. Dr. Pfrjemer, naczelnik Hejmwehry styryjskiej, lubił bardzo marzyć przy szklance wina. Marzenia jego były górne i chmurne. **Gdy podpił sobie, widział siebie, jak na na czele zbrojnych zastępów bierze szturmem Wiedeń, ucina łeb hydrze rewolucji, podaje z nad brzegów Dunaju dłoń bratnią Hitlerowi... zostaje dyktatorem.**

Jeden z tych swoich snów na jawie, po większej dawce szlachetnego gumpoldskirchen, postanowił ziścić dr. Pfrjemer w piękny dzień niedzielny, nie zważając na feralną trzynastkę.

Rozesłał tajne wici do swych wiernych, nakazał mobilizację, wyznaczył ordre de batallle i wydał parol: „patronow nie żaljet".

Jak się skończyła wyprawa dr. Pfrjemera i jego wiernych po laury Jerzego Zwycięzcy — wiadomo światu z depesz i pism humorystycznych.

Humorystyka i groteska nie wyczerpują jednak treści i znaczenia „marszu na Wiedeń". Za dr. Pfrjemerem i jego adjutantami stały poważniejsze siły. „Inne działały szatany..."

Teraz, gdy pucz austrjacki rozwiał się jak dym, pisma wiedeńskie i angielskie, wskazują inspiratorów zamachu stanu: t. zw. sfery gospodarcze. Jawnie wymienia się **najpotężniejsze przedsiębiorstwo austrjackie, metalurgiczne zakłady Alpine Montangesellschaft** jako organizatora, fundatora i rozkazodawcę zamachu. Pisma czeskie dodają od siebie nadreńsko - westfalskiego z Rzeszy, jako współuczestnika i bankiera przedsięwzięć Hejmwehry.

W „Alpine" zainteresowany jest prócz kapitału austrjackiego także i kapitał obcy. Hejmwehra oficjalnie wyznaje hasła i program ultra - nacjonalistyczny, prawicowy, zarazem pro - hitlerowski. Mogłoby więc to wszystko razem wzięte nie pasować. Ale pasuje. Internacjonalizm „Alpine" i nacjonalizm Hejmwehry przystają do siebie, **jak kij do dłoni, która go dzierży i nim kieruje.**

W czyim więc interesie działa Heimwehra i „Alpine"? Jeśli chodzi o „Alpine" ścisłą i dokładną odpowiedź, poznamy zapewne później przez niedyskrecję — gdy skończy się Genewa i gdy międzynarodowa finansjera i jej dyplomacja przejdą do innych planów. Narazie pozostają przypuszczenia i reżyserskie wskazówki prasy czeskiej dyrygowanej zręczną dłonią p. Benesza. Chociaż kto wie, czy „winku" praskiego pisma nie należy tłumaczyć sobie inaczej, w sensie geograficznym. Różnie bywa...

Coby było, gdyby dr. Pfriemerowi istotnie udała się rola austrjackiego Mackensena — łatwo przewidzieć. Ale nie udała się... Z dwudziestu dwuch karabinów maszynowych, ustawionych pod Wiedniem w Klosterneburg, **nie padł ani jeden strzał.** Z wygłodzenia odciętego pierścieniem żelaznym Hejmwehry od świata Wiednia, o czem rozpisywał się z przerażeniem praski lejborgan prasowy p. Benesza, nic się nie zrobiło. Wygłodzenie nie grozi nawet generałowi Pfrjemerowi w jego ucieczce i w jego odpoczynku w celi więziennej.

Politycznie impreza Alpine - Hejmwehra nie poruszyła Austrji. Obojętność, w najlepszym razie świąteczna ciekawość, towarzyszyła wymarszom i „szturmom" Hejmwehry do niebronionych i nieobsadzonych (była to niedziela) gmachów rządowych. Echo — społeczne raczej — rozległo się w Wiedniu, gdzie **socjaliści rozpoczęli mobilizować swój Schutzbund.** Ale do walki nie doszło, a i w Styrji, w Gratzu, w Linzu i gdzieindziej zastępy dr. Pfriemera jak weszły tak i wyszły na widok wkraczających oddziałów wojsk rządowych.

Podobno dr. Pfrjemer zawcześnie wyruszył w pole. Podobno sztab generalny Alpine nie wydał rozkazu do ataku. Podobno „generał" Pfrjemer o dwa miesiące (!) zawcześnie podjął działania wojenne...

Se non e vero, e bon trovato

W każdym razie już teraz organ prasowy p. Benesza rzuca **ostrzeżenie pod adresem rządu p. Schobera w formie zapytania:** „Czy rząd związkowy okaże dość siły, aby stawić czoło mogącym jeszcze się wydarzyć zajściom?".

Groteskowo zaiste wygląda „**stabilizacja pokoju**", o której tak pięknie i przekonywująco dla galerji genewskiej mówił Briand.

W. P — skl.

Demokratyzacja luksusu.

Jednego bogatego musi zastąpić stu niezamożnych. — Masa jest najlepszym klijentem.

Paryż, we wrześniu.

Obraz Europy jest pełen **najjaskrawszych sprzeczności.** Kryzys powszechny nie stwarza jednolitego stanu rzeczy. W dalszym ciągu odbywa się wielkie falowanie życia zbiorowego, które na pewnych odcinkcah **obniża swój poziom**, na innych wznosi go mimo wszystko. Zbiedzenie krajów, paraliż gospodarczy, brak kredytów, bezrobocie, zmuszają ludzi interesu do nowych kalkulacji. Zmysł praktyczny i żywo poczucie rzeczywistości odwracają przedsiębiorcę z dróg utartych, tradycyjnych. Szuka on nowych sposobów zarabiania, odpowiadających warunkom dzisiejszym.

Charakterystyczny przykład — z **dziedziny luksusu.** We wszystkich wielkich stolicach Europy daje się zauważyć wymowna w tej dziedzinie zmiana. Naprzykład — wytworne lokale, teatry, kina, kawiarnie. Jeżeli powstają nowe, to już niemal wyłącznie — **wielkie, obliczone na tysiące osób. Małe**, przeznaczone dla „wybranych", nie kalkulują się. Konsumentem o wiele lepszym są tu **szerokie masy.** Wielki lokal i dostępne ceny — pod tym znakiem zaczyna się rozwijać życie kawiarni, restauracji i lokalów widowiskowych. Na małe, luksusowe lokale za mało dziś ludzi bagatych. Jednego gościa bogatego, **musi zastąpić stu niezamożnych**, albo dwieście ubogich. Ci zaś niezamożni i ubodzy którzy za „dobrych czasów" mieli dostęp tylko do lokalów najmarniejszych, dziś wypełniają wielkie, ze zbytkiem urządzone sale.

Oto, naprzykład w Paryżu, **nowy gmach Gaumont'a.** Największe kino w Europie. 6000 miejsc. Powodzenie szalone. Jedna z najbardziej intratnych imprez w stolicy świata. Przytem — **żadnego obniżenia wymagań estetycznych.** Przeciwnie, gmach wspaniały, sala wykwintna. Wyłącznie — fotele luksusowe, doskonale wygodne. Podłogi wysłane miękkiemi dywanami, tak że nie słychać kroków. Przy wypełnionej po brzegi sali — cisza zupełna. Oświetlenie łagodne i subtelne. Nazewnątrz gmachu— gra świateł reklamowych, jedna z najpiękniejszych na świecie (Dodajmy w nawiasie: operowanie światłem stało się nową gałęzią sztuki. Zawod „artiste-luminataire" jest dziś w Paryżu, Berlinie, Londynie, takim samym zawodem, jak artysta-malarza. Sztuka światła, najmłodsza, odnosi największe triumfy).

Z urządzenia takich lokalów, jak kino Gaumont w Paryżu, **płynie głębszy wniosek.** Myśl szematyczna podpowiada nam przypuszczenie, że to, co się daje szerokim masom musi być estetycznie niższe, trywialniejsze. Odwieczny to zresztą argument przeciwników demokracji. Tymczasem widzimy, że w tych wielkich lokalach nietylko nie robi się ordynarnego kompromisu, ale dostarcza się wrażeń, które mogą zaspokoić gust najbardziej wyrafinowany, nie mówiąc już o ostatnim wyrazie udoskonaleń technicznych.

Jakż tu wykombinowano program? **Stale złożony z trzech części: kino, koncert i tańce.** Filmy najświetniejsze, często naukowe, wysoce pouczające. **Koncert wspaniałej orkiestry symfonicznej ze słynnym dyrygentem Piere Sechiari.** W zespole takie siły, jak nasz rodak, znakomity skrzypek, Zygmunt Jadecki. W programie bieżącym grane jest — ku rozkoszy melomanów — Rimskiego — Korsakowa „Copriccio Espagnol". Tańce przepiękne. **akrobatyki tanecznej.** Sztuka choreograficzna w najwyższym, najszalechtniejszym stylu.

Oto demokratyzacja luksusu. **Rodzi się i rozwija w epoce najcięższego kryzysu. Pozorny paradoks. W istocie rzecz logiczna: kalkulują się imprezy, obliczone na tysiące widzów, przynoszących tu swoje grosze.** „Masa" jest najlepszym klijentem. „Wybrańcy" stracili majątki. Dlatego temu najlepszemu klijentowi można dać rzecz najlepszą. Kalkulacja jest handlowo racjonalna, a zarazem — społecznie dodatnia; wielki klijent, masa, wznosi się na wyższy poizom kulturalny.

J. W.

Kapitan policji niemieckiej—szpiegiem

Ujęto go wczoraj w Tychach

Katowice, 18 września.

Wczoraj po południu z polecenia prokuratora sądu okręgowego w Katowicach aresztowany został przebywający czasowo w Tychach kapitan policji niemieckiej (Schupo) Notzny. Ustlono, że Notzny przebywa w Tychach u swej teściowej Burgmidowej, żony wyższego urzędnika. Dochodzenie policyjne wykazało, że kap. Notzny w ostatnich czasach kilkakrotnie odwiedzał swą teściową a działalność jego i interesowanie się rozmaitemi sprawami **nasunęły podejrzenia, że Notzny uprawia szpiegostwo na rzecz wojskowego wywiadu niemieckiego.**

W mieszkaniu jego teściowej dokonano rewizji, jednak **szczegóły jej trzymane są w ścisłej tajemnicy.**

Trzej ministrowie w Częstochowie

Uroczystości legjonowe będą miały przebieg niezwykle podniosły

Częstochowa, 18 września.

W ub. czwartek około g. 7 wieczorem komisarz miasta Mazur i prezes związku legjonistów dyrektor Kobyłecki zaprosili do magistratu przedstawicieli prasy, aby podzielić się z nimi garścią wstępnyąch wiadomości o dzisiejszych uroczystościach.

Zarząd główny związku legjonistów uznał za odpowiednie nadać uroczystościom częstochowskim charakter imponujący, ze względu na historyczne i religijne znaczenie Częstochowy dla całej Polski.

W sobotę o g. 7 wieczorem przybędzie z Warszawy główny zarząd związku legjonistów z prezesem Sławkiem na czele, oraz ministrowie oświecenia publicznego Jędrzejewicz, pracy i opieki społecznej Hubicki i reform rolnych Kozłowski. Na dworcu oczekiwać będzie gości starosta Kuhn, komisarz Mazur, prezes Płodowski i dyr. Kobyłecki oraz kompanja honorowa Strzelca z orkiestrą 27 p. P. Prezes Sławek przejdzie przed frontem i przyjmie raport od kompanji Strzelca a od stojącej na dworcu kompanji kolejowego PW przyjmie raport prezes głównego związku kolejowego PW. poseł Starzak.

Następnie goście udadzą się na krótki odpoczynek do hotelu Polonja, poczem wezmą udział w posiedzeniu głównego zarządu związku legjonistów, które odbędzie się w sali rady miejskiej przy ul. Dąbrowskiego. Na posiedzeniu tem będą powzięte doniosłe rezolucje o charakterze ogólnokrajowym. Po posiedzeniu goście udadzą się do koszar 27 p.p. na skromną wieczerzę.

Niedzielne uroczystości rozpoczną się o g. 9 rano od nabożeństwa na Jasnej Górze.

Dom runął w Warszawie

42 osoby bez dachu nad głową

Warszawa, 18 września.

Nocy dzisiejszej lokatorzy domu przy ul. Grzybowskiej 37, stojącego na terenie fabryki „Pierwszej warszawskiej palarni kawy" T. i M. Tarasiewiczów p. f. „Pluton", zaalarmowani zostali hukiem usuwających się murów. Przerażeni zawiadomili natychmiast policję VI komisarjatu, ta zaś IV mirowski oddział straży ogniowej, skąd wkrótce przybyły dwie motopompy oraz oddział strażaków.

Jak się okazało, w starym jednopiętrowym murowanym budynku pękła w suterynie rura wodociągowa, która podmyła fundamenty. Dom ten groził zawaleniem już przed 6 laty i został wówczas prowizorycznie podmurowany.

W czasie przybycia oddziałów straży ogniowej i policji, boczna ściana runęła. Strażacy przystąpili do pośpiesznego usuwania lokatorów z zagrożonego budynku. W ciągu godziny opróżnione zostały mieszkania 8 rodzin.

Ogółem wyeksmitowano 42 osoby, które koczują na podwórzu i w bramie domu. Nieszczęśliwi lokatorzy zwrócili się do zarządu fabryki z prośbą o pozwolenie złożenia rzeczy w pustej fabryce, na co jednak zarząd fabryki nie zgodził się.

SPORT

Nurmi i Larva

walczą dziś w Warszawie.

W dniu dzisiejszym obok spotkania tenisowego Cochet, Landry — bracia Jerzy i Maks Stolarow odbędzie się w Warszawie wielki pojedynek lekkoatletyczny między słynnym rekordzistą światowym Nurmim a rekordzistą polskim Kusocińskim w biegu na 5 klm. oraz pojedynek między rodakiem Nurmiego Larwą a Petkiewiczem w biegu na 1.500 mtr.

Początek spotkania o godz. 16.30.

Oprócz powyższych dwuch wielkich atrakcji odbędą się ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne z udziałem zawodników krajowych, przyczem rozegrane zostaną następujące konkurencje: 100 mtr., 400 mtr., 800 mtr.. 3.000 mtr. oszczep, skok wzwyż i tyczka.

Kalendarzyk sportowy

na dziś i jutro.

Kalendarzyk sportowy na dzień dzisiejszy i jutrzejszy przedstawia się następująco:

Sobota. Piłka nożna: Boisko Ł.K.S. godz. 16-ta Hakoah I — Ł.K.S. I. Towarzyski mecz o nagrodę Czerwonego Krzyża. Godz. 15.30 boisko WKS-u S. K.S. — Makkabi. Spotkanie towarzyskie.

Gry sportowe: Dalszy ciąg spotkań o mistrzostwo klasy „B".

Lekka atletyka: Boisko ŁKS-u godz. 16-ta, bieg panów 1500 mtr. oraz sztafeta 4 × 100 mtr.

Niedziela. Piłka nożna: Godz. 11-ta, boisko Widzewa S.K.S. III — W.K.S. III. Mistrzostwo rezerw, godz. 15.30 Kolejowy K. S. — Kruscheender. Mecz o tytuł mistrza klasy „C". Godz. 15.30, boisko Geyera Sokół (Zd. Wola) — Geyer. Mecz o tytuł mistrza klasy „C". Boisko WIMY, godz. 15.30 W.K.S.—Ł.T.S G. komb. Mecz towarzyski. Boisko w Kaliszu, godz. 10-ta dogrywka K.K.S. III —Jutrzenka, godz. 11-ta Prosna II — Ognisko. Godz. 16-ta, boisko w Koluszkach Pogoń — Skra; godz. 16-ta, boisko w Brzezinach Strzelec — Siła; godz. 11-ta boisko w Tomaszowie Tomaszowianka — Orlę; godz. 15-ta Lechja — WIMA (Łódź). Mecz o wejście do klasy „A"; godz. 16-ta, boisko w Wolborzu Szczerbiec — O.T.S.. Boisko w Pabjanicach; godz. 8.30 P.T.C. II — Sokół II; godz. 10.30 P.T.C. I — Sokół I.

Boks: Godz. 11-ta sala Geyera, półfinał o drużynowe mistrzostwo bokserskie Łodzi między Sokołem a Unionem.

Kolarstwo: Wyścigi kolarskie i motocyklowe Unionu na torze w Helenowie. Początek o godz. 15.30.

Gry sportowe: Dalszy ciąg spotkań o mistrzostwo klasy „B".

Lekka atletyka: Boisko WIMY, godz. 16-ta zawody lekkoatletyczne dla pań i panów.

Kto prowadzi

niedzielne mecze ligowe?

Niedzelne mecze ligowe prowadzić będą następujący sędziowie: Polonja — Ruch p. Arczyńsk', Cracovia—Warszawianka p. Wieczysty, Czarni — Legja p. Gulicz, wreszcie Warta — Lechja p. Lange.

Łodzianie na zawodach

lekkoatletycznych w Warszawie.

W związku z dzisiejszym występem Nurmiego w Warszawie organizuje Warszawianka ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne, w których wezmą udział czołowi lekkoatleci polscy. Jak się dowiadujemy startować będą w Warszawie między innemi lekkoatleci ŁKS-u: Wróblewski i Bobiński.

Spotkania ligowe o godz. 15.30.

Z dniem 20 września wszystkie spotkania ligowe i o wejście do Ligi rozpoczynać się będą o godz. 15.30. Jedynie za zgodą obu walczących drużyn mecz może być przesunięty na godziny przedpołudniowe.

Pierwszy występ Cocheta w Warszawie

Zaszczytna przegrana Maksa Stolarowa w pięciu setach.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

W dniu wczorajszym w godzinach porannych przybył do Warszawy tenisowy mistrz świata Henri Cochet wraz ze swym partnerem klubowym Landru.

Gości francuskich oczekiwał na dworcu Zarząd Legji warszawskiej oraz grono entuzjastów sportowych i dziennikarzy.

Cochet w rozmowie z dziennikarzami warszawskimi wyraził wielkie zadowolenie z przyjazdu do Polski. Zamieszkuje on w hotelu Polonja i natychmiast po ulokowaniu się w pokoju rozpoczął korespondencję, nie myłląc wcale o wypoczynku.

★

O godzinie 15-ej przy szczelnie zapełnionej widowni na wielkim stadjonie Legji rozpoczęła się pierwsza gra mistrza świata Henri Cocheta.

Przeciwnikiem francuza był Maks Stolarow. Publiczność nie oczekiwała walki, pragnęła tylko zapoznać się z piękną grą Cocheta. Tymczasem zupełnie nieoczekiwanie Maks Stolarow stawił dzielny opór mistrzowi świata, grając doskonale, jak nigdy dotąd. Nic dziwnego więc, że entuzjazm na trybunach był ogromny.

Z drugiej strony należy jednak podkreślić, że Cochet nie lubi wygrywać partji „na czysto".

Woli on badać przeciwnika, dużo ryzykować, wydobywać emocjonujące momenty z każdym nawet najsłabszym przeciwnikiem, by w decydującym momencie, gdy naprężenie na widowni jest ogromne, znienacka uderzyć przeciwnika w jego słabą stronę i mecz wygrać.

Tak było i w piątek: Cochet grał jak równy z równym, by doprowadzić zainteresowanie do zenitu, a następnie partję wygrać. Przebieg pierwszego dnia meczu Legja — Racing Club był następujący:

COCHET (RACING CLUB) — M. STOLAROW (LEGJA) 9:7, 5:7, 4:6, 6:1, 7:5.

Mistrz świata z miejsca demonstruje tajniki swej pięknej gry, ryzykuje jednak bardzo dużo i wygrywa seta 9:7.

Dwa następne sety przynoszą przewagę to jednej, to drugiej stronie. Maks Stolarow gra doskonale i wygrywa 7:5 i 6:4.

Czwarty set należy całkowicie do francuza. M. Stolarow jest wyraźnie przemęczony i przegrywa 1:6.

Ostatni set przynosi wreszcie dość zaciętą walkę, z której jednak zwycięsko wychodzi mistrz świata, wygrywając 7:5.

W drugiej partji między Landru a Tłoczyńskim gra była już mniej piękna, niemniej jednak bardzo emocjonująca.

Z powodu ciemności przy stanie setów 2:2 mecz został przerwany, przyczem dokończenie tej partji nastąpi dziś w sobotę o godzinie 2.15 przed grą podwójną Cochet, Landry — bracia Maks i Jerzy Stolarow.

Erenberg zwolniony

z drużyny Hakoah.

Dowiadujemy się, że środkowy napastnik Hakoahu łódzkiego Erenberg otrzymał zwolnienie z klubu i powrócił do Warszawy, gdzie grać będzie w swej macierzystej drużynie Makkabi.

W najbliższych dniach opuszcza również Łódź doskonały bramkarz Hakoahu Rappaport, który udaje się na studja do Belgji. W ten sposób Hakoah będzie dość poważnie osłabiony.

KRONIKA

Wrzesień 19 SOBOTA

Dziś Januarjusza B.
Jutro Eustachjusza M.

Wschód słońca	5.16
Zachód słońca	5.46
Wschód księżyca	3.30
Zachód księżyca	9.48
Długość dnia	11.37
Ubyło dnia	4.20

Rejestracja rocznika 1913

Kto ma się stawić dziś i jutro.

Dziś w sobotę, dnia 19 września r. b. do rejestracji w lokalu Biura Wojsko wo - Policyjnego (ul. Zawadzka nr. 11), wgodzinach od 8 do 15-ej (3-ej popoł.) powinni się zgłosić mężczyźni, urodze ni w 1913 roku, zamieszkali na terenie **IV-go Komisarjatu Policji Państwowej,** których nazwiska rozpoczynają się od liter: M N O P R S i zamieszkali na terenie XI-go Komisarjatu P. P., których nazwiska rozpoczynają się od liter: R S SZ T U W Z Ż.

W poniedziałek, dnia 21 września r. b., powinni się zgłosić do rejestracji mężczyźni, urodzeni w 1913 roku, zamieszkali na terenie: **IV-go Komisarjatu Policji Państwowej,** których nazwiska rozpoczynają się od liter: SZ T U W Z Ż i zamieszkali na terenie XII-go Komisarjatu P. P., których nazwiska rozpoczynają się od liter: A B C D E F G H CH I J K L Ł M.

Kto podpalił

zakład stolarski w Łodzi.

Wczoraj wieczorem w zakładzie stolarskim Jana Dąbrowskiego przy ulicy Mazurskiej 23 wybuchł pożar. W zakładzie w tym czasie nie było nikogo, gdyż wszyscy pracownicy udali się już do domu.

Ogień zauważył jeden z lokatorów domu, który wezwał właściciela stolarni. P. Dąbrowski wraz z kilku sąsiadami, których mieszkania były również zagrożone, przystąpił do energicznej akcji ratunkowej, wzywając jednocześnie straż ogniową.

Gdy nadjechała straż ogniowa, pożar był już prawie ugaszony.

P. Dąbrowski poniósł minimalne straty. Wszczęte przez policję dochodzenie ustaliło, **że pożar powstał wskutek podpalenia.**

Przesłuchany przez władze Dąbrowski oświadczył, że podejrzewa jednego ze swych pracowników, którego niedawno wydalił. Pracownika tego dotychczas nie zdołano odszukać. Dochodzenie trwa.

Widoki Łodzi

na kartach pocztowych.

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach poczta wypuści nową serję kart korespondencyjnych, które po lewej stronie części adresowej będą ozdobione widokami piękniejszych miejscowości, zabytków i okolic Polski. Charakterystyczne przy tem jest, że tym razem o Łodzi nie zapomniano. Część kartek posiadać będzie widoki zabytków z województwa łódzkiego. Jak nas informują druga serja tych kart korespondencyjnych będzie nadto posiadała widoki wielkich zakładów przemysłowych w Łodzi.

Karty te nie będą kosztowały więcej, aniżeli zwykłe karty korespondencyjne, t. j. tylko 15 groszy. Fotografje dostarczone do powyższych widoków przez najlepszych fotografów, zakwalifikowała specjalne komisja. Aby pocztówkom tym zapewnić wartość propagandową również zagranicą, podpisy pod fotografjami umieszczono w językach polskim i francuskim (k)

Dyżury aptek.

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sukc. K. Leinwebera (Plac Wolności 1), Sukc. J. Hartmana (Młynarska 1), W. Danieleckiego (Piotrkowska 127), A. Perelmana (Cegielniana Nr 32), J. Cymera (Wólczańska 37), Sukc F. Wójcickiego (Napiórkowskiego 27).

Przygotowania do spisu ludności.

Sporządzany jest obecnie wykaz ulic, nieruchomości i mieszkań.

Łódź otrzyma instrukcje techniczne z Warszawy

Prace przygotowawcze do przeprowadzenia powszechnego spisu ludności w Łodzi już się rozpoczęły i prowadzone są przez wydział statystyczny magistratu bardzo intensywnie. W pierwszym rzędzie sporządzany jest obecnie

wykaz nieruchomości w Łodzi.

Chodzi o to, iż na krańcach miasta jest bardzo wiele małych uliczek, na których mieszczą się lepianki, nieoznaczone numerami, są też

ulice, na których stoi jeden tylko dom.

Istnieje więc obawa, aby przy przeprowadzaniu spisu, nie pominąć któregokolwiek z tych domów, i w tym celu sporządza się właśnie wykaz wszystkich bez wyjątku nieruchomości, domów mieszkalnych, fabryk, szop murowanych i drewnianych i t. d.

Po sporządzeniu wykazu domów, sporządzony również będzie **wykaz mieszkań,** który w następstwie otrzymają komisarze spisowi, aby nie przeoczyli żadnej ubikacji.

Właściwe prace organizacyjne rozpoczną się dopiero 1 października. W tym czasie

miasto zostanie podzielone na poszczególne obwody,

zamianowani zostaną komisarze spisowi oraz zacznie się czynić przygotowania do segregowania zebranego w dniu spisu materjału. Są to prace bardzo żmudne i trudne i z tych właśnie względów tak wcześnie przystępuje do nich magistrat.

Po opracowaniu w Warszawie przez biuro powszechnych spisów dokładnego regulaminu, podany on będzie do wiadomości publicznej, a niezależnie od tego projektowane jest urządzenie

kursów dla komisarzy spisowych,

na których zapozna się ich dokładnie z czynnościami w dniu spisu. Wykłady na tych kursach prowadzić będzie prawdopodobnie naczelnik Rosset.

Niewielu ludzi orjentuje się zapewne, jak wielkiego nakładu energji i pracy wymaga przygotowanie i przeprowadzenie powszechnego spisu ludności. — Spis odbywa się w ciągu jednego dnia zaledwie wymaga jednak kilkumiesięcznych przygotowań. Najwięcej pracy ma biuro powszechnych spisów w Warszawie. Poszczególne miasta bowiem nie przygotowują własnych druków, formularzy i t. p. Tak samo i w Łodzi nie będzie się czyniło tych przygotowań — **gotowe druki, instrukcje i pouczenia nadejdą do Łodzi z biura powszechnych spisów.**

Już dziś więc opracowuje się treść formularzy spisowych, instrukcje dla władz, komisarzy i t. d. i t. d. Na podstawie obliczeń przygotowuje się dane do wysyłki formularzy i druków, co nie jest bynajmniej rzeczą tak łatwą, jakby się to mogło wydawać. Chodzi o to, iż formularze, obok polskich, będą również dwujęzyczne, a więc

dla niemców, ukraińców, białorusinów i t. d. i t. d.

Poszczególne miasta muszą więc przygotować odpowiednie wykazy, jakie potrzebują formularze.

Formularze te, po nadejściu ich do Łodzi, rozdzielone będą między komisarzy spisowych.

Największa jednak praca rozpocznie się po dokonaniu spisu. Formularze będą odpowiednio posegregowane i oznaczone symbolami cyfrowemi. Naprz. kobieta otrzyma symbol 1, mężczyzna symbol 2, rzymski katolik 7, greko-katolik 8, ewangelik 9 i t. d.

Najważniejszą rzeczą przy sporządzaniu spisów będzie

należyte uświadomienie ludności naszego miasta.

W roku 1921 zdarzały się często wypadki, gdy do komisarzy spisowych ustosunkowywano się wręcz wrogo. Były również wypadki pobicia komisarzy przez nieuświadomioną ludność, nie zdającą sobie sprawy o co właściwie chodzi i podejrzewającą w tem jakiś podstęp. Wielu ludzi wstrzymało się również od podawania szczegółowych danych komisarzom, utrudniając im z tego powodu pracę.

Jak się dowiadujemy, celem zapobiegnięcia tym ewentualnym wypadkom, już począwszy od października ludność naszego miasta będzie uświadomiona o znaczeniu spisu i sposobie jego przeprowadzenia. Rozdawane będą druki objaśniające, nadawane będą odczyty przez radjo i t. d. Niezależnie od tego władze policyjne wydadzą dokładne instrukcje funkcjonarjuszom, by przychodzili natychmiast z pomocą, na prośbę komisarza spisowego, za okazaniem przez niego legitymacji.

W ten sposób istnieje nadzieja, że spis powszechny przeprowadzony będzie w Łodzi w należyty sposób. (-is)

O zniesienie martwego sezonu.

Wspólna akcja wszystkich związków łódzkich

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie zarządu obwodowego Funduszu Bezrobocia, na którem omówiono sprawę martwego sezonu w Łodzi. Jeden z członków zarządu zgłosił formalny wniosek, aby zarząd obwodowy przesłał do ministerstwa pracy swą uchwałę, dotyczącą zniesienia martwego sezonu w Łodzi.

W toku dyskusji poszczególni członkowie wskazywali, że **robotnicy łódzcy znajdują się w szczególnie złych** warunkach i to jest właśnie powodem że wszystkie związki zawodowe wszczęły akcję w ministerstwie pracy, aby znieść zarządzenie o martwym sezonie, wyjątkowo na terenie Łodzi.

W konkluzji uchwalono zebrać dokładne dane o stanie zatrudnienia w Łodzi, o ilości robotników, których martwy sezon pozbawia zasiłków i przesłać te dane do ministerstwa pracy z odpowiednim wnioskiem.

★

W lokalu związku robotników niemieckich odbyło się wspólne posiedzenie zarządów związków klasowego, „Praca" i chadeckiego. Na zebraniu tem postanowiono wszcząć wspólną akcję u rządu **za zniesieniem martwego sezonu w Łodzi.** Niezależnie od memorjału, jaki związki wystosują do prezydjum rady ministrów i do ministerstwa pracy, w przyszłym tygodniu uda się do Warszawy delegacja zarządów wszystkich związków, która odbędzie konferencję w ministerstwie w zarządzie głównym Funduszu Bezrobocia.

Tanie owoce.

Jabłka, śliwki, winogrona.

Wroku bieżącym zanotowano niezwykły wprost urodzaj owoców w Polsce.

W Łodzi wszystkie owcarnie i sklepy spożywcze zasypane są wprost owocami, sprzedawanemi po niebywale niskich cenach. Na wczorajszych targowiskach łódzkich był tak wielki dowóz owoców z okolicznych wsi, jakiego jeszcze nie notowano w naszem mieście. Jedna z większych firm łódzkich komunikuje nam, że wskutek taniości obroty jej, w dziale owoców, zwiększyły się o 50 proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Jak niskie są ceny owoców w porównaniu z rokiem ubiegłym wskazuje najwymowniej przykład na śliwkach, które również urodziły się w niezmiernej ilości. W ubiegłym roku kilo śliwek kosztowało w Łodzi zł. 1.30 — w roku bieżącym kosztuje tylko 80 groszy. W podobnym stosunku spadły ceny innych owoców.

Na wsi jabłka sprzedawane są po 20 — 25 groszy za kilo, śliwki zaś po 10 — 15 groszy za kilo. Wyższe ceny w mieście powstają więc tylko skutkiem dużych kosztów przewozu. (i)

W dniu 18 b. m. zmarł nasz długoletni pracownik

B. P.

ELJASZ CHENTOFF

w którym tracimy oddanego nam o nieskazitelnym charakterze urzędnika, nie szczędzącego sił i pracy dla naszego przedsiębiorstwa, to też pamięć o Nim zachowamy na zawsze

Etablissements Piesch.

Dnia 18 b. m. rozstał się z tym światem

B. P.

ELJASZ CHENTOFF

W zmarłym tracimy serdecznego i nieocenionego kolegę, sumiennego współpracownika, odznaczającego się niepospolitemi zaletami charakteru.

Niech Mu ziemia lekką będzie.

Koleżanki i Koledzy
Etablissements Piesch.

Dnia 18 września b. r. po długich i ciężkich cierpieniach zmarł nasz najukochańszy

B. P.

ELJASZ CHENTOW

przeżywszy lat 70.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się w niedzielę dn. 20 b. m. o godz. 11-ej przed południem z domu przedpogrzebowego na cmentarz żydowski, o czem zawiadamia pozostała w głębokim żalu

RODZINA.

Uprasza się o nieskładanie wizyt kondolencyjnych.

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dziś w sobotę i w niedzielę powtórzenia frapującej sztuki F. Langera „Przedmieście", która, jak to było można przewidzieć, wzbudziła sensacyjnością swej treści i potężnem napięciem dramatycznem zrozumiałe w mieście zainteresowanie W rolach ważniejszych: Skrzydłowska, Woskowski, Winawer Lenk Mikołajewski.

W poniedziałek raz jeszcze dla zrzeszeń robotniczych powodzeniowa komedja Szekspira „Co chcecie" w świetnej inscenizacji dyr. Karola Borowskiego.

TEATR KAMERALNY.

Dziś w sobotę, w niedzielę i w poniedziałek gorąco przyjęta przez prasę, stale zapełniająca widownię doskonała komedja T. Rittnera „Wilki w nocy", w koncertowem wykonaniu: Dunajewskiej, Grabowskiej Chróścickiego Grolickiego, Szuberta i reżysera sztuki Z. Ziembińskiego.

Bilety w kasie zamawiań Teatrów Miejskich przy ul Traugutta Nr. 1 od godz 11-ej rano do 7-ej wieczorem.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godzinie H8,15 wieczorem, jutro w niedzielę o godz. 4-ej i o 8.15 wiecz. ostatnie przedstawienia znakomitego arcydzieła L. Rostanda p. t. „Orlę".

„ORLĘ" DLA SZKÓŁ I MŁODZIEŻY.

Dziś o godzinie 4-ej po południu specjalnie po cenach zniżonych pierwsze przedstawienie dla szkół i młodzieży, na którem dane będzie „Orlę" Rostanda.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA.

Dziś w sobotę, dnia 19-go września r b. o godzinie 8.15 wieczorem, głośna sztuka pod tytułem „Dziewczę z ulicy".

SZKOŁA DRAMATYCZNA W ŁODZI.

Zapisy do łódzkiej szkoły dramatycznej trwają w dalszym ciągu. Program szkoły obejmuje całość przygotowania aktorskiego w zakresie zarówno teoretycznym, jak też przedewszystkiem praktycznym; ponadto bardziej uzdolnieni uczniowie będą wykorzystywani przez dyrekcję na scenie Teatrów: Miejskiego i Kameralnego.

PODZIĘKOWANIE.

Z okazji ukończenia tygodnia kwesty p. n. „Łódź — Sierotom po Żołnierzach W. P.", która w rezultacie przyniosła czystego zysku 1 541 zł. i 95 gr Zarząd T-wa opieki nad temiż sierotami tą drogą składa najserdeczniejsze podziękowanie:

1) wszystkim ofiarodawcom którzy choćby najmniejszym datkiem przyczynili się do złagodzenia doli sierocej;

2) wszystkim Paniom które mimo przykrości z jaką połączona jest rola kwestarki poświęciły swój czas by w ten sposób przyjść z pomocą w uzyskaniu funduszów na wyżywienie sierot a przedewszystkiem Paniom: A. Adamczewskiej Boksińskiej Czerlunczakiewiczowej, Dubanowiczowej, Gralewskiej, M. Jastrzębskiej, J. Jaworskiej, Kaliszowej, J. Kupińskiej, Marszałkowej, Masłowskiej, Polakowej Pstragowskiej M. Świerszczewskiej, Tucholskiej i L. Wolskiej oraz Panom: prof Dokowskiemu, mec. W Kotowskiemu i inż. Wąsowiczowi

3) wszystkim właścicielom lokali za zezwolenie na kwestę w ich lokalach, a w szczególności restauracjom: „Tivoli", „Grand-Hotel", „Manteufel" — cukierniom: „Esplanada", Piątkowski, Ulrichs Eryk, — kawiarni: „Grand-Hotel" i „Piccadilly";

4) prezydjum magistratu m. Łodzi za ofiarowane bezinteresownie kwoty na kwestę oraz

5) redakcjom pism łódzkich za poparcie tygodnia kwesty przez umieszczenie odpowiednich komunikatów.

Przewodniczący sekcji dochod. niest
Dr. RIESSER, ppułk. żand.
Przewodnicząca: A. L. MAŁACHOWSKA.
I Wiceprzewodn. M. DOBROWOLSKA.

PEŁNA TABELA WYGRANYCH

8-go dnia ciągnienia V klasy 23-ciej loterji państwowej.

Zł. 15.000 na nr.: 31358.

Zł. 5.000 na nr.: 184236.

Zł. 3.000 na n-ry: 70670 160164 175085.

Zł. 2.000 na n-ry: 10710 21851 38956 54711 155366 177313.

Zł. 1.000 na n-ry: 3825 14477 25116 25520 32380 57914 86028 103906 110258 113117 114642 116317 165036 173731.

Zł. 500 na n-ry: 745 6023 8600 13241 13960 17018 17062 26225 32731 38234 39805 47356 51846 53095 57381 60679 64045 64261 67174 67717 68617 64694 79859 82659 84194 92317 102777 114774 115982 118108 119934 120712 123044 126185 131564 132731 133136 135148 135629 136024 137713 137779 138179 138943 139177 140752 143609 146782 147053 151581 154674 156616 158318 158463 159869 159874 164186 166926 170056 173262 180664 180414 181920 183945 195088 196277 197890 198849 199501 202307 203874.

STAWKI.

245 499 524 770 878 1069 652 906 2044 66 783 3014 204 317 661 769 4036 182 225 319 461 691 715 809 48 82 931 5070 167 328 463 515 602 738 77 927 72 6213 502 647 879 909 38 7011 121 279 376 8130 264 316 714 807 9150 69 212 47 78 406 54 653 812 32 921 77.

10064 206 402 617 922 11194 472 668 756 58 862 12139 74 98 245 60 347 516 736 79 869 73 964 78 90 97 132243 358 786 821 922 14065 249 653 89 900 47 15569 758 830 942 16031 343 579 663 806 44 50 17092 301 456 703 18034 64 94 216 50 89 597 662 791 957 19158 300 477 911 33.

20104 217 39 491 555 85 693 21133 59 99 219 407 13 561 802 42 939 41 22726 864 23023 44 147 236 59 95 318 94 753 905 32 24774 832 45.

25251 376 409 557 26027 162 317 427 31 518 47 780 27051 54 243 535 758 858 28011 29 97 224 83 316 500 4 751 29227 370 582 826.

30097 198 740 812 31078 184 234 559 32024 221 426 51 540 33238 389 476 89 601 49 82 715 840 34386 99 416 19 515 66 647 761 861 96 940 35018 143 354 65 91 778 81 818 36150 223 52 80 324 25 38 65 73 457 760 849 37106 324 491 38175 292 320 443 653 827 39044 759 976.

40147 454 79 540 792 824 41022 31 216 405 567 713 818 67 42163 497 575 923 86 43088 227 323 51 68 602 785 97 851 44233 644 835 45124 64 614 763 926 46014 162 66 723 815 47339 66 420 530 78 685 915 56 48006 10 39 738 51 49391 889 920.

50529 55 619 78 51148 257 96 410 25 563 607 770 852 979 52273 396 558 637 904 67 53158 275 385 527 727 78 54117 564 638 816 901 55176 627 844 90 56048 100 52 524 71 619 36 893 57035 67 400 584 90 58036 44 307 36 89 683 744 841 59073 161 527 654 982.

60006 147 278 936 61045 346 96 628 814 51 961 65 62025 316 81 792 871 989 96 63250 425 48 94 644 75 85 64033 301 47 467 577 858 91 65167 261 62 364 452 502 706 820 66128 299 374 557 63 794 67552 832 79 68239 475 829 69124 23 471 567 728 45 76.

70073 362 485 702 34 854 71188 283 495 673 879 72275 648 787 821 907 50 73104 10 63 200 468 620 74062 145 52 78 429 74 543.

75070 83 116 327 842 76217 25 39 358 456 702 850 77063 482 918 78103 51 272 315 407 38 883 92 79033 326 421 28 36 600 830.

80353 608 759 999 81182 87 283 532 82363 408 592 613 715 83013 262 329 760 84605 85089 287 86263 577 815 40 960 87015 231 52 451 656 714 18 61 945 88000 253 75 513 765 90 963 89875.

90088 216 371 515 685 91126 33 304 797 850 95 964 92145 274 361 534 603 731 93070 258 413 82 618 793 94317 431 537 877 95293 530 734 956 96386 548 99 703 847 913 97005 335 557 63 681 98005 50 150 588 908 99011 400 60 641 717 876 92.

100570 805 93 101124 242 407 736 974 102086 231 73 394 103023 971 104358 588 99 602 724 105202 441 581 635 801 973 87 106082 270 87 395 418 580 762 991 107208 369 93 421 58 984 108292 568 680 766 808 109128 223 535 47 931.

110060 167 476 79 514 111292 332 76 504 51 758 112084 376 99 506 663 93 968 113111 90 298 390 433 668 747 870 80 114189 201 381 417 99 512 608 115000 166 215 48 372 530 603 14 66 771 807 985 116633 747 51 117096 235 83 313 96 432 525 605 732 45 118084 210 412 13 41 667 95 747 119027 148 64 88 205 31 49 392 617 68 861.

120030 151 53 463 95 516 99 704 836 121374 617 21 88 9 7769 838 944 122005 250 305 15 483 518 622 875 947 123084 636 742 124209 12 613 27 929 30.

120613 845 60 74 82 216123 39 895 906 62 127034 47 237 309 688 128121 267 78 840 76 944 57 129641 892 130040 73 286 698 787 131232 543 808 132054 83 315 576 627 86 803 57 921 133015 89 165 76 270 134125 86 480 625 71 738 48 906 9 13 135190 210 391 828 978 136377 89 401 560 73 857 137110 220 27 305 817 70 138110 27 226 34 661 878 139055 464 688 739 993 140385 554 749 859 141143 92 296 304 49 463 524 64 666 861 978 142402 64 72 536 51 693 994 143086 135 382 467 510 649 988 144062 181 216 326 88 535 73 782 952 145211 56 472 634 47 806 932 146161 296 344 465 505 33 611 791 849 76 983 147166 264 69 344 605 753 860 86 148017 46 582 633 705 980 149017 27 124 319 468 500 615.

150008 25 122 74 92 328 93 431 570 737 884 151362 521 89 699 071 57 806 15 152006 231 754 70 865 97 530 153080 196 253 84 711 41 47 907 74 514121 262 88 321 658 732 844 913 80 155017 168 520 622 737 877 948 156130 642 739 157053 102 41 67 267 620 816 47 158013 158 88 669 960 159090 214 94 420 685 811 78.

160131 212 348 542 73 632 37 740 941 161056 150 297 368 541 624 32 84 713 32 38 162414 163010 104 394 576 82 91 754 842 933 164041 74 174 315 51 67 450 75 543 612 818 165025 50 158 71 224 32 60 628 46 707 166004 81 329 537 59 607 788 850 167168 88 486 579 642 47 863 73 168135 268 318 987 169017 28 60 78 266 443 545 652 907.

170047 170 301 90 536 681 96 702 844 66 171040 130 295 394 614 782 948 60 172254 95 311 72 720 802 173090 386 423 85 769 900 6 174693 701 908.

175178 206 25 334 44 688 707 95 889 927 47 176232 306 469 776 803 45 981 75 177061 74 340 49 805 918 54 981 75 177061 74 340 49 805 918 54 178227 424 547 52 632 771 870 962 179040 51 122 44 80 246 475 864.

180109 20 311 18 611 16 645 95 700 822 181150 317 61 486 582 827 182055 47 224 91 482 520 625 77 702 183152 276 442 524 64 748 62 87 808 930 184256 64 418 76 573 601 38 718 824 915 36 185357 528 622 40 59 887 938 186204 81 301 77 466 589 627 980 187117 375 406 60 516 624 751 845 188064 123 32 78 226 353 540 53 666 751 972 87 189474 537 690 818 76 949 87.

190039 185 266 392 409 72 567 607 716 42 191390 437 572 799 830 96 192253 322 422 589 617 741 939 193388 545 194011 49 93 462 843 71 962 79 195556 641 196040 109 389 504 7 725 813 21 197071 211 845 928 198142 414 37 790 880 903 199089 244 338 425 529 600 701 12 946 75.

200056 170 85 308 412 45 53 534 44 703 872 89 99 201021 60 237 316 41 441 51 58 752 982 202064 83 213 25 35 400 540 41 93 938 203181 306 38 476 633 80 870 204233 39 541 773 205015 111 312 61 605 745 866 206025 32 269 77 98 347 89 411 537 79 86 605 14 949 207048 121 38 296 419 719 28 59 807 25 75 917 208320 94 404 19 523 36 635 851 209258 580 606 947 61.

II-gie ciągnienie.

Zł. 15.000 na Nr. 182813.

Zł. 5.000 na Nr. 1015.

Zł. 2.000 na N-ry: 32557 36165 40885 42437 83474 110766 130138 135956 146305 184786 200407 204802 206726.

Zł. 1.000 na N-ry: 5467 41722 51995 52082 82816 88943 89892 103366 113617 115979 122861 133387 134123 155102 189924 203768.

Zł. 500 na N-ry: 2249 8379 11168 10992 14906 21485 22553 24005 26759 27425 27964 46535 58272 66366 67825 78366 83173 86918 87625 87961 92102 92194 98313 101768 105079 105739 111988 114148 116906 116916 118687 120003 121767 123495 136604 138866 143144 141675 146988 147957 151756 152230 152714 152803 152953 157089 161053 161407 161487 164951 165110 167839 168233 169753 181922 187086 189916 190723 198695 199889 202023 204052 205963 208535 209336 209469.

Walka o 13-tą pensję.

Pracownicy miejscy u p. prez Ziemięckiego.

Do prezydenta miasta inż. Ziemięckiego zgłosiła się delegacja związku pracowników miejskich i instytucji użyteczności publicznej.

Delegacja interwenjowała w sprawie wypłacenia pracownikom miejskim trzynastej pensji za rok ubiegły i bieżący, następnie co do pobierania od niektórych pracowników miejskich zł. 7 gr. 50 jako zwrot połowy ceny tramwajowego biletu miesięcznego ulgowego, wreszcie w sprawie obniżki płac o 15 proc. i wstrzymania umundurowania niższych funkcjonarjuszy miejskich.

W odpowiedzi p. prezydent Ziemięcki oświadczył że trzynastej pensji magistrat nie będzie mógł wypłacić, gdyż stan finansowy miasta na to nie pozwala, a co się tyczy sprawy obniżki płac, to magistrat zależny jest w tym wypadku od zarządzeń władz nadzorczych.

Co się tyczy umundurowania, to poleci wznowić wydawanie mundurów niższym funkcjonarjuszom, jak również magistrat zmieni swą uchwałę co do potrącania należności za bilety miesięczne niektórym pracownikom miejskim. Powyższe oświadczenie p. prezydenta Ziemięckiego było następnie omawiane na posiedzeniu rady delegatów związku i przyjęto je do wiadomości, z wyjątkiem sprawy trzynastej pensji, co do której wezwano zarząd związku, by w dalszym ciągu prowadził akcje

Wolna miłość w więzieniu.

Meksyk wprowadził najradykalniejszą reformę w dziedzinie więziennictwa.

Odwiedziny małżeńskie w specjalnie zarezerwowanej celi.

Pisaliśmy na tem miejscu, w jednym z poprzednich artykułów, jak władze francuskie, dbałe o więźniów swoich na kolonjach karnych, umożliwiają im zaspakajanie popędu płciowego. Trzeba stwierdzić, iż są to usiłowania dość nieśmiałe i połowiczne, sposób urzeczywistnienia szlachetnych intencji władz pozostawia bowiem wiele do życzenia, dając właściwie surogat tego ideału, do którego dążą współcześni reformatorzy więziennictwa, zmierzając do zaradzenia największej bolączki skazańców. Wyraziliśmy jednak nadzieję, iż

kres udręki seksualnej więźniów jest tylko kwestją być może bliskiej przyszłości

Lecz oto najnowsze wiadomości, jakie dochodzą nas z za oceanu, wykazują, iż w tej dziedzinie rzeczywistość prześcignęła najśmielsze marzenia humanitarnych kryminologów. Wielkie republiki łacińskie kontynentu amerykańskiego, a w pierwszym rzędzie Meksyk, nie cofnęły się przed najbardziej radykalnem rozwiązaniem zawiłego, zda się problematu, rozwiązaniem, które śmiało możnaby scharakteryzować jako

przecięcie węzła gordyjskiego.

Władze meksykańskie wprowadziły ostatnio w więzieniach miasta Meksyku i okolicy tytułem próby t. zw. „visita conyugal" czyli

odwiedziny małżeńskie

i to w takich rozmiarach, iż obecnie wielka stosunkowo ilość więźniów korzysta z tego przywileju. Nie trzeba się dziwić, aby ta reforma z łatwością była wprowadzona, gdyż znalazła ona dosyć zawziętych antagonistów. W szczególności kampanja toczyła się przeciwko zastosowaniu reformy do kobiet, ale wkrótce zwyciężyła, jak wszędzie, idea równouprawnienia. Aby uniknąć komplikacji z porodami w więzieniach, które wywróciłyby cały porządek więzienny **urzędowo zalecane środki ochronne,** zapobiegające ciąży.

Stwierdzić wypada, iż instytucja odwiedzin małżeńskich, już sama przez się dosyć radykalna, przybiera wszakże w Meksyku z biegiem czasu coraz radykalniejszy charakter, tak, iż zamiast odwiedzin małżonków ma się do czynienia z

typową wolną miłością.

Na początku żądano przed udzieleniem zezwolenia na visita conyugal przedstawienia dowodu zawarcia małżeństwa bądź kościelnego bądź cywilnego, rychło jednak okazało się, iż

to żądanie jest w dużej mierze niewykonalne.

Meksykanie bowiem w ogromnej większości nie mają zgoła formalnego obchodu małżeństwa. To też zaczęła się serja masowych fałszerstw aktów ślubu, a gdy i to nie pomogło, strony, pozostające w stanie wolnym, poczęły gremjalnie zawierać małżeństwa ad hoc, które, jak się później okazało

rozwiązywały się niezwłocznie po wyjściu skazańca z więzienia.

Okazało się zatem, iż ograniczenia ustawy istniały wyłącznie w tym celu, aby je obchodzono i gwałcono.

Konsekwentni meksykańczycy zarzucili wnet tę całą formalistykę, przechodząc tem samem do oficjalnego zalegalizowania uprawiania

wolnej miłości w więzieniach.

Obecnie są stawiane petentom tylko 2 wymagania:

skazanie na karę więzienia, przekraczającą 2 miesiące oraz wzorowe przestrzeganie porządku więziennego.

Specjalne cele zostały przygotowane dla odwiedzin w najbardziej oddalonej części zakładu. Wizyty są dozwolone

tylko raz w tygodniu najwyżej po dwie godziny,

przedpołudniem między 9-ą a 11-ą bądź popołudniu między 2-ą a 4-ą. Odwiedzający muszą posiadać policyjne świadectwo nienagannego prowadzenia się oraz

lekarskie świadectwo zdrowia

więźniowie zaś pozostają pod ciągłą kontrolą lekarską

Każdy, względnie każda z odwiedzających zaopatrzony jest w

stałą legitymację z fotografją własną oraz fotografją partnera.

Skazany może obcować płciowo tylko z jedną i tą samą osobą, wszakże, jeżeli są dostatecznie ważne powody,

zezwala się na zmianę partnera.

Władze przestrzegają jednak, aby na każdego więźnia przypadały ogółem

najwyżej 3 takie legitymacje.

Praktyka wykazała, iż próba z odwiedzinami małżeńskiemi daje doskonałe wyniki, wpływając dodatnio zarówno na psychikę i stan zdrowia skazańców, jak i na ich prowadzenie się, dzięki czemu stosowanie tej reformy staje się

pierwszorzędnym czynnikiem wychowawczym.

W epoce radja, Lindbergów i Nautilusów Ameryka jest bliższa nas niż dawniej Paryż lub Berlin. Kryminolodzy zachodu okazują żywe zainteresowanie tym eksperymentem, rozważając możliwości wprowadzenia go w życie w swoich krajach ojczystych. Notujemy ten nowy doniosły etap na drodze reformy instytucji kary pod hasłem humanitaryzmu i ludzkości, aby poruszyć kwestję, o której u nas głucho, która jednak na szerokim świecie jest przedmiotem głębokich studjów i rozważań.

Adam Konarski.

Ojciec zamordował syna.

Sąd skazał 62-letniego zbrodniarza na 6 lat ciężkiego więzienia.

W dniu 23 maja znaleziono na polach w odległości 10 kilometrów od Ozorkowa, zwłoki jakiegoś mężczyzny, zamordowanego przy pomocy noża.

W drodze dochodzeń ustalono, iż jest to **35-letni Rachmil Bandrys,** syn właściciela zajazdu pod Ozorkowem, Chajma Bandrysa.

Policja powiadomiła ojca o odkryciu zwłok syna. Niespodziewanie Chajm Bandrys zamiast rozpaczy **zdradzać zaczął duże zamieszanie.**

To zwróciło uwagę funkcjonarjusza policji państwowej, który powiadomił o swojem spostrzeżeniu władze śledcze.

W wyniku przeprowadzonego śledztwa ujawniono, iż **62-letni Chajm Bandrys sam zamordował syna,** o czem świadczył między innemi fakt znalezienia w zajeździe okrwawionego noża, przyczem analiza wykazała, iż **na nożu jest zakrzepła krew ludzka.**

Chaim Bandrys stanął przed sądem okręgowym w Łodzi, na sesji wyjazdowej w Łęczycy.

Oskarżony starzec przyznał się do winy, wyjaśniając, iż **syn jego był umysłowo-chory, że był dla niego ciężarem że nieraz myślał, aby go się jakoś pozbyć, że wreszcie w maju r. b. wyszedł z nim na pola, o parę kilometrów od miejsca swego zamieszkania i znienacka pchnął syna nożem.** Następnie, gdy zrozumiał swój czyn, wpad w rozpacz i chciał popełnić samobójstwo.

Sąd, uwzględniając pewne okoliczności łagodzące, **skazał synobójcę na 6 lat więzienia. (p)**

Wędrówki po Łodzi.

W dzielnicy nędzy i rozpaczy.

Bałuty, Chojny, Widzew. — W śródmieściu zupełnie inaczej. — Groza nadchodzącej zimy.

Tysiące bezrobotnych. Starania o przesilenie martwego sezonu. Zbyt małe zasiłki. Straszliwa nędza. I codziennie długie ogonki przed państwowym urzędem pośrednictwa pracy.

Czyta się o tem ciągle. Wypadki samobójstwa, popełnione z nędzy, przestają budzić grozę. Dane statystyczne nie przemawiają tak wyraziście, jak przed kilku laty. Straszliwe cyfry już nie przerażają. Jest źle. Wiedzą o tem wszyscy. Ale nie znają całej prawdy. Nie przyjrzeli się zbliska tej nędzy, nie zdają sobie sprawy, jak żyją ci, których los skazał na brak pracy. Ci, którzy wyczerpali swe ustawowe zasiłki z funduszu bezrobocia. Ci, którzy już dawno nie mają, z czego żyć!

W śródmieściu nie widzi się tej wielkiej biedy. Jest ona nieomal niedostrzegalna. Ale Bałuty, Chojny, wszystkie przedmieścia Łodzi znają doskonale właściwe oblicze nędzy. Pomiędzy miastem a przedmieściami istnieje tak wielka różnica, że, zapuszczając się w wąskie uliczki, odnosi się wrażenie, że jesteśmy w zgoła innej miejscowości.

*

Dzień targowy. Na Bałuckim Rynku przelewają się tłumy ludzi. Charakterystyczne rozmowy, **zupełnie nie przypominają** tego, co się widzi i słyszy na rynkach Zielonym i Wodnym.

— Tyle pieniędzy dziś wzięłam na targ — skarży się jakaś wymizerowana kobieta — całe pięć złotych. I nic nie niosę do domu...

Pokazuje innej kobiecie koszyk, w którym znajduje się trochę jarzyn i ziemniaków. Całe pięć złotych — tyle pieniędzy! Istotnie, to nieomal zarobek dwuch dni. A w domu duża rodzina. Dzieci wołają jeść. Mąż pracuje w fabryce przez trzy dni w tygodniu. Gdy przyniesie w czwartek kilkanaście złotych, w piątek na targowisku wyda się wszystko. A to ma wszak wystarczyć na cały tydzień.

★

Ulica Kielma 2. Mała, ciemna izdebka. Sześć osób. Mąż, żona, stara matka i troje dzieci. Mąż bezrobotny. Nie pracuje już od dwóch lat. Całe umeblowanie — jeden stół i dwa stołki. W kącie, zamiast łóżka, barłóg. Dzieci bawią się cicho na podłodze kawałkami drzewa. Chude, o ziemistym kolorze twarzyczki i wzdęte brzuszki, mówią aż nazbyt wyraźnie, czem odżywiają się tu w tej rodzinie. Głowa domu ma marynarkę spiętą pod szyją agrafką. Gdy porusza się, **widać z pod niej gołe ciało.** Z butów wyłażą palce. Żona w podartym, lecz troskliwie zacerowanym szlafroku. Siwe, zmierzwione włosy na głowie. Spogląda na przybysza z nieufnością.

Staramy się nawiązać rozmowę. Bezrobotny, Antoni S. macha beznadziejnie ręką. Wskazuje na puste ściany dookoła. Wszystko sprzedane. Wszystkie meble, pościel. Zarobków niema. Zasiłków już nie płacą. Zapomogi z akcji doraźnej idą na załatanie dziur. W sklepiku wstrzymali dawno kredyt. Mieszkanie nieopłacone. Chcieli wziąć lokatora „na kąt", nie mają go na czem położyć. Przez cały tydzień żywią się zupą z obieżyn kartoflanych. Mąż, który nigdy nie jadł wykwintnych potraw — ojciec i dziad byli robociarzami, jak i on — już ma ostry katar żołądka. Gdy coś zje, rzadko się zdarza, by nie zwrócił. Dzieciom wzdęły się brzuchy do straszliwej objętości.

Ugotować można jeszcze. Żona chodzi na ulicę Składową, gdy spadnie węgielek z wozu, podniesie i skrzętnie schowa go do chustki. Musi cały dzień tak zbierać, by następnego dnia móc rozpalić ogień. A nie ona jedna chodzi na ul. Składową. Tam trwa wyścig konkurencyjny o zdobycz miału węglowego, sypiącego się ze szpar wozu.

★

Ulica Nowaka 7. Bezrobotny Stanisław K. Na środku pokoju na stołku siedzi kobieta, zawodzac półgłosem. Nikogo w izbie niema. Upływa kilkanaście minut, nim zdołała przemówić. Pochowali dziś dziecko. Mąż pożyczył desek — dali litościwi ludzie — zbił trumienkę i sam zaniósł na cmentarz. Z czego umarło?

— Z czego? — **kobieta patrzy zła i** z nienawiścią. — Nie z dobrego życia. Jeść nie było co. Marniało to biedactwo z dnia na dzień. Od trzech dni nic w ustach nie miałam, by jemu dać. Nic nie pomogło. Przyszedł doktór, pokiwał głową. Powiedział, że zamorzyliśmy głodem. Na rany Chrystusa przysięgam, że tak powiedział. A skąd było wziąć? Z siebie wykrajać? Z siebie?

O piętro wyżej inny bezrobotny. Tylko mąż i żona. Oboje pracowali w fabryce. Oboje są bezrobotni. Zupełnie niespodziewanie, mąż wdaje się w dyskusję. Opowiada z przejęciem o swej sytuacji. Jest stosunkowo niedawno bezrobotnym. Dlatego umie się żalić. W pewnej chwili wybucha łkaniem. Strasznym spazmatycznym szlochem.

— Nie wytrzymam dłużej. Na przepadłego poszło. Kraść pójdę, bo chyba przyjdzie zemrzeć z głodu.

Cóż pomogą słowa pociechy? Czy uspokoją tych ludzi? Straszliwa, bezbrzeżna nędza.

Ludzie chodzą po ulicy z opuszczonemi głowami. Głód i brak zarobków wycisnęły na nich charakterystyczne piętno. Przebija ono z każdego ich ruchu, ze zmartwiałego lub też niespokojnego spojrzenia, jakiem obrzucają każdego przechodnia. Na skrzyżowaniu ulic przystaje mała grupa ludzi. Stoi kilka chwil milcząco.

— No i co? — pada pytanie.

— Nie dali pracy.

Milcząc, bez słowa pożegnania rozchodzą się.

Miasto nie zna tego prawdziwego oblicza dzisiejszej sytuacji. Znają je zato doskonale przedmieścia i peryferje.

Sum.

RADJOPROGRAM

POLSKIE RADJO — ŁÓDŹ.

SOBOTA, dnia 19-go września.

11.58—12.10: Sygnał czasu z Warszawy hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie oraz odczytanie programu dziennego.

12.10—13.15: Muzyka z płyt gramofonowych firmy A. Klingbeil, ul. Piotrkowska Nr 160.

13.15—16.00: Przerwa.

16.00—16.30: Słuchowisko dla dzieci p. t „Po wakacjach“ — pióra Marji Dynowskiej. Transmisja z Warszawy.

16.30—16.50: Utwory Mendenlssohna w wykonaniu ork P.R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego. Tr. z Warszawy

16.50—16.55: Komunikat dla żeglugi i rybaków. Tr. z W-wy.

16.55—17.15: Odczyt z Katowic p. t „Przyczyny pauperyzacji życia gospodarczego z punktu widzenia dewaluacji surowców“ — wygłosi inż. St. Nitsch.

17.15—17.35: Płyty gramofonowe z W-wy.

17.35—19.00: Odczyt z Warszawy.

18.00—19.00: Godzina młodych talentów muzycznych. Tr z W-wy.

19.00—19.20: Rozmaitości

19.20—19.30: Płyty gramofonowe.

19.30—19.35: Kalendarzyk filmowy

19.35—19.45: Płyty gramofonowe.

19.45—20.00: Komunikat Izby Przem.-Handl. w Łodzi odczyt progr. na dzień nast., repertuar teatrów i kom. meteorolog. z Warszawy

20.00—20.15: Prasowy dziennik radjowy i komunikat sportowy z W-wy.

20.15—22.00: Muzyka lekka Wykonawcy: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, Zofja Terne (sopr.) i Ludwik Urstein (akomp.). Tr. z W-wy.

22.00—22.15: „Na widnokręgu“. Tr. z W-wy.

22.15—22.30: Dodatek do prasowego dziennika radjowego oraz komunikaty: meteorologiczny, sportowy i policyjny Tr z W-wy.

22.30—23.00: Utwory Chopina w wykonaniu Janiny Familjer-Hepnerowej. Tr. z W-wy.

23.00—24.00: Koncert życzeń z płyt gramofonowych

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.30. *Budapeszt.* Tr. z Opery Królewskiej.

20.00. *Beromuenster.* „Tannhäuser“, opera Wagnera. Tr. z Teatru Miejskiego w Bernie.

20.00. *Daventry.* Transmisja koncertu z Queen's Hall.

20.10. *Wiedeń.* „Aimee“ — sztuka Pawła Gerlady'ego.

21.10. *Rzym.* „Lohengrin“ — opera Wagnera.

22.00. *Daventry.* Odczyt Marconiego: „O początkach radjofonji“.

POŚWIĘCENIE ŚWIETLICY.

W dniu 20 b. m. odbędzie się poświęcenie i otwarcie świetlicy oddziału III Związku Strzeleckiego — Bałuty przy ul. Bolesława Limanowskiego Nr. 56 Na uroczystość złożą się: Msza święta z kazaniem w kościele Najświętszej Marji Panny o godzinie 10-ej, po ukończonem nabożeństwie defilada kompanji honorowej otwarcie i poświęcenie świetlicy i uroczysta akademja o godzinie 11-ej.

Na powyższą uroczystość zaprasza wszystkch członków Związku Strzeleckiego sympatyków wraz z rodzinami i znajomymi, zarząd i komenda grodzka Związku Strzeleckiego.

Krwawy napad w klubie sportowym.

Skarbnik klubu ciężko ranny przez sportowca

Wczoraj wieczorem doniesiono policji o krwawym napadzie na boisku robotniczego towarzystwa sportowego przy ul. Rokicińskiej 28.

W towarzystwie tym pełnił funkcje skarbnika i jednocześnie członka zarządu **Jan Hild, b. urzędnik funduszu bezrobocia w Łodzi.**

Ostatnio w towarzystwie sportowem nastąpiły pewne tarcia wewnętrzne, na skutek których jeden z graczy z drużyny piłki nożnej, Nowiszewski

został wydalony z klubu.

Nowiszewski uważał, że do wydalenia przyczynił się Hild. Po wtorkowem posiedzeniu zarządu klubu, Nowiszewski zbliżył się do Hilla i oświadczył mu groźnie, **że się z nim w najbliższych dniach krwawo rozprawi**

Hild nie traktował tych gróźb na serjo, nie przypuszczając nawet, że Nowiszewski zorganizuje napad

Wczoraj wieczorem, gdy Hild znajdowa się sam w szatni klubowej, wtargnął do wnętrza Nowiszewski wraz ze swymi rodzicami, braćmi i siostrami

— **Tyś wszystkiemu zawinił!** — zawołał Nowiszewski. — **Musisz za wszystko zapłacić!**

Hild, widząc groźną postawę napastnika, wszczął alarm. W tym momencie Nowiszewski **rzucił się na Hilda, uderzając go w plecy żelaznym młotkiem.**

Hild upadł na ziemię. Napastnicy zadali mu jeszcze kilka ciosów, wskutek których stracił przytomność. Wówczas napastnicy szybko opuścili lokal klubowy, pozostawiając rannego na łasce losu.

Po pewnym czasie Hildem zaopiekowali się członkowie klubu, którzy przyszli do lokalu. Wezwany lekarz pogotowia stwierdził, że **Hild doznał złamania dwuch żeber. W stanie groźnym przewieziono rannego do szpitala św. Józefa. (dg)**

Casino.

—o—

David Golder.

„David Golder“, film opracowany według wstrząsającego dokumentu społecznego jakim między innemi jest powieść Ireny Niemirowskiej, należy niewątpliwie do wyjątkowych dzieł kinematograficznych. „David Golder“ nietylko wzrusza i zajmuje, lecz właśnie jako prawdziwe dzieło sztuki — wymaga wysiłków i uniesień...

Harry Baur stworzył postać arcyludzką Jego Golder twardy i bezwzględny łowca pieniędzy — żyje i cierpi, nienawidzi i pożąda mocniej jeszcze, niż w powieści. Wystawa jest przepiękna, a niektóre momenty oddane z mocą wręcz porywającą.

Oddawna już nie oglądaliśmy w Łodzi filmu o tak wielkiej wartości literackiej, tak nawskroś dzieła czystej i głębokiej sztuki

Z muzyki.

—o—

Recital skrzypcowy Miszy Poznańskiego.

Gra skrzypka p. Miszy Poznańskiego, łodzjanina z pochodzenia, jest produktem dobrej szkoły niezapomnianego prof. Auera, pod którego kierownictwem skrzypek ten kształcił się w Ameryce. P. Poznański, dzięki niewątpliwie gorliwym studjom, zdołał osiągnąć stopień wyszkolenia, który można określić jako poprawny, a nadto wyniósł zamiłowanie do poważnego repertuaru, co widoczne było z układu bardzo wszechstronnego programu koncertu. Niestety na tem właśnie kończą się zalety gry tego skrzypka. Na jakiekolwiek głębsze przejawy jego indywidualności odtwórczej czekaliśmy daremnie w ciągu całego wieczoru. P. Poznański grał zarówno sonatę wiosenną Beethovena, jak koncert Mendelsohna jednakowo monotonnie, ostrożnie do przesady, ze szkolną, nużącą dokładnością, bez jednego ciep[l]ejszego akcentu tonu. Przy tak zautomatyzowanej interpretacji zacierały się niemal zupełnie dodatnie cechy w postaci czystości gry i sprawnej, dobrze uporządkowanej techniki, którą koncertant rozporządza z należytą swobodą i lekkością. L. P.

Grand Kino.

—o—

Rozstrzygająca noc.

Zero-ekran Łodzi „Grand-Kino“ wystąpił z sensacyjną premjerą, filmem w wersji francuskiej p. t. „Rozstrzygająca noc“. Film ten ma wiele pierwszorzędnych zalet. Przedewszystkiem można go zrozumieć, nietylko z powodu języka francuskiego, ale i wyrazistej ekspresji gry aktorów. Powtóre ma akcję, pomyślaną i przeprowadzoną ciekawie; szczególnie kilka scen trzyma w napięciu uwagę widza Po trzecie strona dźwiękowa opracowana jest bardzo starannie i nadzwyczaj inteligentnie zmontowana. Van Dyke, genjalny twórca „Białych cieni“ i „Pogana“ stworzył doprawdy istne cacko. Akcję ujął on w ramy logicznej mocnej konstrukcji, to też śledzimy ją z niesłabnącą uwagą i w końcu twierdzimy, że „Rozstrzygająca noc“ to jeden z najciekawszych filmów, jakie widziano w ostatnich czasach Jeśli do tego dodamy koncert gry pięknej Suzy Vernon w roli kochanki generała rosyjskiego, to otrzymamy całość, która pozostawia trwałe niezatarte wrażenie.

POMOC DLA NAJBIEDNIEJSZYCH.

Jak się dowiadujemy w dniu wczorajszym komenda policji państwowej w Łodzi złożyła na ręce p. wojewody Jaszczołta sumę 7.305 złotych, jako zysk otrzymany z odbytych w dniu 30 sierpnia b. r zawodów konnych policji łódzkiej. Kwota ta ma być przeznaczona na pomoc dla najbiedniejszych mieszkańców naszego miasta i bezrobotnych. (i)

KURJER HANDLOWY

Sądownictwo administracyjne

rzekałoby o legalności wszelkich decyzji podatkowych.

Artykuł 73 Konstytucji z 17 marca 921 roku brzmi: „Do orzekania o legal- ści aktów administracyjnych w zakre e administracji, tak rządowej jak i sa- rządowej, powoła osobna ustawa są- wnictwo administracyjne, oparte w ej organizacji na współdziałaniu czyn ka obywatelskiego i sędziowskiego z Najwyższym Trybunałem Administra- nym na czele".

Ten programowy przepis obchodził tym roku swój dziesięcioletni jubile- istnienia, a jeszcze nie doczekał się alizacji we właściwym tego słowa aczeniu.

W stosunku do zapowiedzi konstytu- nej -- istniejący stan rzeczy wykazu następujące minusy:

1. miast całego rozbudowanego sy- mu sądownictwa administracyjnego mamy tylko jego szczyt w postaci jwyższego Trybunału.

2. mamy tylko Trybunał kasacyjny, dający formalną zgodność wydanego tu z ustawą, podczbas gdy konstytu- przekazuje sądom administracyjnym zekanie o „legalności", przez co nauka ska ze zmarłym prof. Jaworskim na le, pozwalała pojmować także bada- okoliczności faktycznych, na podsta których wydano akt władzy.

Jeżeli dodać fakt, że — wskutek na- łu spraw w jedynej instancji admini- acyjnej — NTA zmuszony jest są- sprawy z wieloletnim opóźnieniem imalny rozmiar wykonania gwaran- konstytucyjnej staje się widoczny.

Obecnie — jak słychać — minister- o przygotowało kompletny projekt wy o sądownictwie administracyj- m, który ma być przedłożony sejmo- w najbliższej sesji. Zasadą tego pro- tu jest powołanie dwustopniowego są nictwa administr., obejmującego ca- ształt administracji, powołanego do ekania tylko o formalnej legalności wchodzenia w meritum; sprawy wa isze po przejściu instancji administra nych i sądu pierwszej instancji — echodziłyby do NTA; mniej ważne— czyłyby się w sądzie pierwszej in- cji.

Do szczegółowego omówienia pro- tu wrócimy jeszcze. Narazie stwier- my, że daje on zbyt wele i zarazem t mało.

Zbyt wiele — ponieważ wątpimy, istnieją już dzisiaj warunki i środki stworzenia dwustopniowego sądo- ictwa administracyjnego dla całej ministracji. Kto wie, czy nie byłoby ądane ograniczenie działania sądów stancji — do dziedzin, w których są onieczniejsze. W tym wypadku naj- ieczniejszą byłaby niewątpliwie dzie na podatkowa; jaknajszersza ingeren sądów w tej dziedzinie jest z tego po du konieczna, że w zakresie podsta- wym urzędy administracyjne są za- em sędzią i stroną, pilnującą najdra- czniejszego, bo materjalnego, intere- państwa.

Z tego samego argumentu wycho- c uważamy, że projekt daje zbyt ło, pozostawiając sądowi administra- emu pierwszej instancji tylko for- ne badanie zgodności aktu z ustawą kcja kasacyjna). Wydaje się, że w ych warunkach uzdrowić stosunki akresie podatkowym może tylko mający prawo orzekać o meritum dej sprawy podatkowej.

Gdyby tę władzę nadać sądowi ad- stracyjnemu pierwszej istancji — by on sądzić sprawy podatkowe, re przeszły tylko jedną instancję ad- stracyjną, co nie jest w sprzeczno- z art. 71 konstytucji. W obecnem uję gdy dodaje się jeszcze jedną instan- sądowo - administracyjną, a nie ejsza się instancji administracyj- stwarza się szanse jeszcze dłuż- o czasu trwania sprawy.

Reasumując, uważamy, że miast o- ego dwustopniowego sądownictwa ministracyjnego — należałoby powo- sądy administracyjne I stopnia, na razie do orzekania tylko w sprawach podatkowych, przytem sądy te orzekałyby co do legalności orzeczeń podatkowych, tak pod względem formalnym, jak i merytorycznym, ocesniałyby całokształt sprawy podatkowej, (nie trzeba dowodzić, że nic obywatelowi nie przyjdzie z formalnej prawidłowości wymiaru podatkowego, o ile ten wymiar gnębi go przez swą nadmierność). Sprawy w ten sposób wszechstronnie zbadane przez sąd administracyjny pierwszej instancji — przechodziłyby do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, któryby w myśl dotychczasowego systemu, sprawował tylko kontrolę formalnej legalności orzeczeń.

Dr. A. Z.

Na rynku włókienniczym.

Sezon zimowy ma przebieg pomyślny.

Sezon zimowy na rynku tkanin bawełnianych rozwija się pomyślnie. Przypadające obecnie święta żydowskie, które zwykle stwarzają okres stagnacyjny, w tym roku, szczęśliwie dla handlu włókienniczego, przypadają na sobotę i niedzielę, dzięki czemu handel zupełnie nie cierpi. Z tkanin czysto bawełnianych najbardziej są poszukiwane sybiry, bojki, flanele gładkie i deseniowe, oraz plusze, z jedwabnych tkanin cieszą się największem powodzeniem wyroby pod szewkowe. a szczególnie crepe-satine o nazwie „Tybet".

W handlu prowincjonalnem najlepsze konjunktury utrzymują się w Małopolsce oraz na kresach wschodnich.

Ruch w miasteczkach, gdzie zaopatrują się w tkaniny chłopi, jest znaczny i zapotrzebowanie ludności wiejskiej z rozwojem sezonu się wzmaga.

Z uwagi na gotówkowy system sprzedażny na łódzkim rynku hurtowym sprzedaż odbywa się wyłącznie za gotówkę. Ceny tkanin od początku sezonu wykazują silną stabilizację, będąc od 20 do 25 proc. niższe od zeszłorocznych. Podaż łódzkiego rynku hurtowego jest ograniczona i dostosowana do zapotrzebowania sezonowego. Sprzedaż odbywa się przeważnie za gotówkę, przy skoncie od 3 do 4 proc. (od cen gotówkowych). Przy pokryciu mieszanem, zawierającem przynajmniej od 25 do 30 proc. gotówki, przyjmowane są weksle z terminami od 30 do 60 dni.

Wpływy z należności wekslowych są najzupełniej zadawalniające. Hurtownicy w stosunku do bieżącego sezonu usposobieni są dość optymistycznie, przyczem przeważa przekonanie, że odbiorcy, którzy jeszcze utrzymali się, pozycję swą zachowają. Dążą bowiem do solidarnego wywiązywania się z zobowiązań, aby nie utracić źródeł zakupu i kredytu, w związku z czem angażują się w zakupy w sposób ostrożny w zależności od istotnych możliwości sprzedażnych.

(l. c.).

Zycie gospodarcze.

STAN GOSPODARCZY POLSKI.

Ostatni numer „Wiadomości Statystycznych" zawiera, pod powyższym tytułem, szereg danych, obrazujących stan produkcji, zatrudnienia, handlu zagranicznego i t. d., które charakteryzują gospodarcze położenie kraju. Szczególnie interesująco przedstawia się porównanie odpowiednich cyfr z lipca r. b. i z lipca 1930 r. Produkcja węgla w lipcu 1931 r. wynosiła 3.197 tys. tonn (w lipcu 1930 r. 2.975 tys. tonn), surówki 28 tys. t. (38), stali 111 tys. t. (114), cynku 10 tys. t. (15), liczba robotników zatrudnionych w górnictwie, hutnictwie i przemyśle przetwórczym wynosiła 569.000 (665.000), bezrobotnych liczono 261.000 (194.000), wskaźnik płac równał się 119 (120.6), wartość wywozu wynosiła 175 milj. zł. (198), przywozu 128 milj. zł. (195), wskaźniki cen hurtowych: ogólny 83 (99), rolny 77 (93), przemysłowy 90 (106), obieg pieniężny wyrażał się cyfrą złotych 1.491 milj. (1.544), zaś zapas złota i walut w Banku Polskim 864 milj. zł. (1.036), wkłady w 15 największych bankach akcyjnych 482 milj. zł. (727), zaś wkłady oszczędnościowe w PKO 286 milj. zł. (229).

GWARANCJE DLA ODBIORCÓW PRZEDZY BAWEŁNIANEJ.

Przewidywane przez handlarzy przędzy bawełnianej żądanie odbiorców w sprawie udzielania t. zw. gwarancji cen bawełny znalazły całkowite prawo obywtaelstwa na rynku łódzkim powodując bardzo poważne zmniejszenie się obrotów. Odbiorcy przędzy bawełnianej żądają od sprzedawców bezwzględnego zagwarantowania im pokrycia wszelkich strat, które mogą wyniknąć z tytułu różnic kursowych przy ewentualnych skokach cen bawełny. Narazie ceny przędzy bawełnianej na rynku łódzkim nie wykazują dalszych wahań zniżkowych.

Nadzory i upadłości.

W dniu wczorajszym wydział handlowy sądu okręgowego w Łodzi ogłosił upadłość firmie „Mechaniczna Fabryka wyrobów drzewnych i fabryka skrzyń „Skrzynia" i jej właścicielowi Maurycemu Bialerowi (Kilińskiego 75) na żądanie adwokata Jakóba Chwata, pełnomocniko wierzyciela Eljasza Liweranta z Grudziądza.

Upadły Bialer, będąc w stosunkach handlowych z Liwerantem, pozostał mu winien 2,486 zł. z pięciu zaprotestowanych weksli, które nawet zaopatrzone zostały w klauzule egzekucyjne, co stanowi dowód zawieszenia przez Bialera wypłat.

Sąd ogłosił upadłość, chwile otwarcia oznaczając tymczasowo na dzień 3 lipca 1931 roku. Sędzią komisarzem mianowano sędziego handlowego Emila Hadriana, a kuratorem adwokata Ignacego Głogowskiego.

Upadłego oddano pod dozór policji.

★

Również w tym samym dniu ogłoszono upadłość Lajbowi vel Leonowi Tyberowi, właścicielowi składu papieru i materjaów piśmiennych w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 49 na skutek żądania wierzyciela Izraela Lewińskiego.

Tyber, jak wiemy, prowadzi swoje przedsiębiorstwo od stycznia 1926 roku. Zawiesił wypłaty na sumę sięgającą 60 — 70,000 zł.

Do ogłoszenia upadłości wierzyciel przedstawił sześć protestowanych weksli na sumę 3,000 zł.

Kuratorem upadłości mianowany został adw. Henryk Finksztajn, a sędzią komisarzem sędzia handlowy Jakób Peters.

Chwilę otwarcia upadłości oznaczono na dzień 13 września r. b. tymczasowo.

Upadłego oddano pod dozór policji.

★

W dniu wczorajszym wpłynęło do sądu handlowego podanie o odroczenie wypłat Rudolfa Roeznera, handlującego pod firmą „Skład farb i artykułów malarskich Rudolf Roezner" w Łodzi przy ul. Wólczańskiej Nr. 129.

Roezner prowadzi przedsiębiorstwo od 1 stycznia 1923 roku, najpierw pod firmą „Handel okazyjny, kupno i sprzedaż przetworów używanych", a następnie od kwietnia 1927 roku pod obecną nazwą.

Interes powyższy przez dłuższy czas prosperował i tylko obecnie powszechnie panujący kryzys uniemożliwił dalsze prowadzenie tego interesu bez uzyskania odroczenia wypłat.

Dla ratowania samego przedsiębiorstwa, Roezner przed kilku miesiącami sprzedał współwłasność swoją, położoną w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 129 za cenę 81,000 zł.

Również sprzedał przez rozparcelowanie część majątku „Fabjanka" pod Zgierzem, pozostawiając sobie jedynie niewielką parcelę.

Załączony do sprawy bilans zamknięty jest kwotą 50,736 zł., przyczem aktywa przewyższają pasywa o 10,700 złotych.

Giełda pieniężna.

Na wczorajszem zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja była nieco mocniejsza przy zapotrzebowaniu normalnem. Banknotami dolarowemi obracano po kursie 8.91; wypłata telegraficzna na Nowy Jork 8.929. Notowano dewizy: Amsterdam — 360.35, Londyn — 43.38 i pół, Paryż — 35.00, Praga — 26.45, Zurych — 174.25, Wiedeń — 125.53. Dewiz na Nowy Jork nie notowano z braku zapotrzebowania; tranzakcje prywatne — 8.925. Sztokholm — 239, Bruksela — 124.14, Medjolan 46.72. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 211.92, marki niemieckie 211.40 rubel złoty 4.80 i pół, rubel srebrny 1.50, bilon 0.72, czerwoniec 3.10.

AKCJE. Na rynku akcyjnym mocniejsze były akcje Banku Polskiego i Chodorowa, dla pozostałych tendencja utrzymana. Notowano: Bank Polski — 115.50, Lilpopy — 13.25. Drobne tranzakcje: Światło 35, Ozorków 122, Modrzejów 4.

PAPIERY PROCENTOWE. Na rynku papierów procentowych zarówno państwowych, jak i prywatnych panowała tendencia nieco słabsza, za wyjątkiem 8 proc. listów m. Kalisza, które poprawiły swój kurs. Notowano: 4 proc. poż. inwestycyjna serjowa 90, 5 proc. poż. konwersyjna 44.50, 6 proc. pożyczka dolarowa 66, 7 proc. pożyczka stabil. 63.61, 10 proc. poż. kolejowa 100. Listy zastawne i obligacje banków państwow.— bez zmian. 8 proc. Przem. Polsk. 69.75, 4 i pół proc. ziemskie 47—47.25, 5 proc. m. Warszawy 52, 8 proc. m. Warszawy 67.50—68—67.75, 8 proc. m. Kalisza — 60.75, 8 proc. m. Łodzi 64.50. W obrotach prywatnych dokonano tranzakcji 5 proc. pożyczką dolarową po kursie 44.75.

Giełda zbożowa.

Na wczorajszem zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie obroty były małe przy usposobieniu spokojnem. Notowano za 100 kg. parytet Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto 20.75—21.25, pszenica 23—23.50, owies jednolity niezadeszczony 22—23, owies zbierany 20—20.50, jęczmień na kaszę 20—21, jęczmień browarny 22—24, mąka pszenna luks. 45—55, mąka 4/0—40—45.00, mąka żytnia według typu przepisowego 37—39, otręby pszenne szale 14.50—15, otręby pszenne średnie 14—14.50, otręby żytnie 12—12.50, rzepak zimowy 29—31, groch Victoria 26—30, kuchy rzepakowe 17.00—18.00.

200 ludzi ofiarą powodzi.

Ryga, 18 września.

W rejonie Nachiczewania w kraju zakaukazkim wydarzyła się gwałtowna katastrofa powodzi, której ofiarą padło przeszło 200 ludzi. Straty materjalne przekraczają przeszło 5 miljonów rubli.

Miasto Ordubat oraz szereg wiosek zostały zniszczone przez powódź. Woda zniosła mosty, tamy, zasiewy, zatapiając mnóstwo bydła. Zniszczony został również zapas budulca, przeznaczony dla okręgów, które niedawno zostały nawiedzone przez trzęsienie ziemi.

Książę Stahremberg wypuszczony na wolność.

Wiedeń, 18 września.

Książę Stahremberg i gen. Puchmayer zostali wczoraj w nocy wypuszczeni na wolną stopę. Śledztwo przeciwko obu oskarżonym toczy się dalej.

NOTOWANIA BAWEŁNY.

Liverpool, 17 września. Bawełna amerykańska — zamknięcie: wrzesień 3.53, październik 3.54, listopad 3.54, grudzień 3.60, styczeń 3.62, luty 3.65, marzec 3.69 kwiecień 3.73, maj 3.77 czerwiec 3.80. lipiec 3.83, sierpień 3.86 Loco 3.73.

Liverpool, 17 września. Bawełna egipska — zamknięcie: wrzesień 5.45, październik 5.54, listopad 5.70, styczeń 5.85, marzec 6.04 maj 6.18, lipiec 6.35, Loco 5.80

Aleksandrja, 17 września. Bawełna egipska — zamknięcie. Sakellaridis: listopad 11.36, styczeń 11.74 marzec 12.14, maj 12.66. Ashmouni; październik 8.01, grudzień 8.22, luty 8.51, kwiecień 8.81 czerwiec 9.08.

Nowy Jork, 17 września Bawełna amerykańska — zamknięcie: wrzesień 6.42, październik 6.48, listopad 6.60, grudzień 6.73, styczeń 6.83, luty 6.91, marzec 7.01, kwiecień 7.08, maj 7.17 czerwiec 7.26, lipiec 7.36, Loco 6.55.

Nowy Orlean, 17 września. Bawełna amerykańska — zamknięcie: październik 6.62, grudzień 6.75, styczeń 6.84, marzec 7.02, maj 7.21, lipiec 7.36 Loco 6.27.

GIMNASTYKA, RYTMIKA I PLASTYKA Z. KRUSZÓWNA I M. ALPERNÓWNA.

Jak się dowiadujemy, p.p. Kruszówna i Alpernówna nabywszy dużo ciekawego materjału w najwybitniejszych szkołach Berlina i Wiednia, uruchomiły wszystkie grupy gimnastyki, akrobatyki rytmiki i plastyki tanecznej dla pań, młodzieży i dzieci. Tegoroczne kursy zawierają również technikę baletową i step. Dla pań pracujących uruchomiona została obecnie specjalna grupa wieczorowa.

Opłata za lekcje jest jak dotychczas dostępną dla najszerszych warstw społeczeństwa. Zapisy do poszczególnych grup przyjmuje sekretarjat codziennie w godz. od 5—7 po poł. przy ul. Zachodniej Nr 66 (Zw. Zaw. Prac Miejsk.), tel. 168-55.

WRZEŚNIÓWKA".

Koło przyjaciół harcerstwa przy hufcach łódzkich oraz zw polskich stowarzyszeń śpiewaczych urządzają w Helenowie dnia 20-go września 1931 roku „Wrześniówkę".

W programie: Koncert chórów, ognisko harcerskie i wiele innych miłych atrakcyj

W mieszkaniu przy ul. Owsianej nr. 3 w celu samobójczym napiła się trucizny 36-letnia Marja Kuczakowa. Wezwano pogotowie, które jej udzieliło pomocy lekarskiej. Przyczyny rozpaczliwego kroku nie ustalono.

Proces brzeski — 15 października?

Dokładny termin rozprawy zostanie wyznaczony w przyszłym tygodniu

Warszawa, 18 września.

Losy sprawy brzeskiej szybko postępują naprzód. Wprawdzie do tej pory prezes VIII wydziału karnego, gdzie sprawa się znajduje, nie wyznaczył terminu procesu, jednak spodziewane jest, iż sprawa zacznie się około 15 października. Wyznaczenie dokładnego terminu ma nastąpić w ciągu tygodnia.

Obrońca jednego z b. więźniów brzeskich p. Putka, adw. Graliński, zwrócił się w osobnem podaniu do sądu z prośbą o zmniejszenie już w stadjum obecnem kaucji jego klijentowi który pozostaje na wolności za kaucją w wysokości 10.000 zł. Jako uzasadnienie prośby podaje obrońca, iż nie należy obawiać się uchylenia się oskarżonego od wymiaru sprawiedliwości.

Skład sądu nie jest jeszcze ustalony. W kuluarach sądowych mówią jednak o tem, że przewodniczyć będzie prezes wydziału VIII, sędzia Hermanowski.

Ujęcie niebezpiecznego oszusta

który grasował w mundurze oficera.

Warszawa, 18 września.

Od dłuższego czasu po terenie całej Polski operował jakiś niebezpieczny oszust. Grasował on w mundurze oficera, lub inspektora oświaty pozaszkolnej, lub wreszcie jako delegat Polskiego Czerwonego Krzyża, co znacznie ułatwiało mu operowanie. We wszystkich większych miastach dokonał on nadużyć nabierając cały szereg osób na poważne kwoty. Wreszcie w dniu wczorajszym podwinęła mu się noga. Władze warszawskie otrzymały meldunek, że osobnik ów, rodem z Warszawy ujęty został w Krzemieńcu na Wołyniu. Prawdziwe jego nazwisko brzmi Zdzisław Dąbrowicz.

Oszust zostanie odstawiony etapem do Warszawy, poczem będzie wędrował kolejno do wszystkich prawie miast polskich, przez które jest poszukiwany listami gończemi.

Przegrał 125 tys. złotych

w ciągu jednej nocy.

Kurjer Czerwony donosi:

Jeden ze współwłaścicieli znanej restauracji w śródmieściu nocy wczorajszej przegrał w karty do ogólnie znanego w pewnych sferach Warszawy i popularnego właściciela stajni wyścigowej, drobną sumkę 125 tys. złotych.

Niefortunny gracz jest właścicielem okazałej kamienicy czynszowej przy ul. Kruczej, której część będzie musiał sprzedać na pokrycie olbrzymiego długu karcianego.

W pewnych sferach Warszawy przegrana ta wywołała olbrzymią sensację, bowiem współwłaściciel restauracji uchodzi za gracza nader spokojnego i opanowanego.

Nagroda m. Łodzi

dla uczonych, literatów i artystów

Na ostatniem posiedzeniu magistratu postanowiono wprowadzić do Statutu Nagrody m. Łodzi dla polskiej nauki, literatury pięknej i sztuk plastycznych zmianę, polegającą na skasowaniu jednej z dwuch nagród dla nauki. W ten sposób obecnie nagroda m. Łodzi przyznawana będzie kolejno polskim uczonym, polskim literatom i polskim artystom - malarzom lub rzeźbiarzom.

Zmiana powyższa podlega zatwierdzeniu Rady Miejskiej.

Tomaszów-Mazowiecki.

PERTRAKTACJE MIASTA Z ELEKTROWNIĄ PIOTRKOWSKĄ.

Magistrat zalega elektrowni za dostawą prądu 20 tysięcy złotych. Elektrownia kilkakrotnie groziła przerwaniem prądu, przez co miasto zostałoby pozbawione światła.

W pertraktacjach z elektrownią piotrkowską o przedłużenie płatności zobowiązań miasta, elektrownia zaproponowała przedłużenie koncesji na 10 lat t. j. do roku 1948. Tem samem elektrowni przysługiwałoby prawo korzystania z dostawy prądu jeszcze przez lat 17. Jednocześnie elektrownia przyrzekła pożyczyć miastu 50 tysięcy gotówką, zgodziła się na moratorjum długu za odstarczony prąd na okres dwuch lat oraz podwyższyć roczny dochód na rzecz miasta z 18 do 24 tysięcy franków.

Sprawa ta była przedmiotem ostatniego posiedzenia rady miejskiej. Przekazano ją do załatwienia komisji elektryfikacyjnej do której dodatkowo wybrano 6 radnych.

NIERUCHOMOŚCI NA LICYTACJI.

W dniu wczorajszym odbyły się w sądzie okręgowym przy ulicy Marszałka Piłsudskiego licytacje nieruchomości należącej do spadkobierców D. Rozenberga i nieruchomości należącej do T. Weinbergera.

Licytacja nieruchomości Rozenberga została umorzona, gdyż spadkobiercy ugodzili się z wierzycielami. Co zaś do nieruchomości T. Weinbergera, to z powodu zatwierdzenia długu na rzecz miejscowych firm i magistratu została ona dokonana.

ZEBRANIE WIERZYCIELI FIRMY D. BORNSTEIN SP. AKC.

W dniu wczorajszym w piotrkowskim sądzie okręgowym odbyło się zebranie wierzycieli upadłej firmy „Tomaszowska Fabryka wyrobów sukienniczych D. Bornstein Spółka Akcyjna" w sprawie układu zapobiegawczego. Za układem wypowiedziała się większość reprezntująca przeszło dwie trzecie sprawdzonych wierzytelności na sumę około 250 tysięcy złotych.

ZABAWA NA RZECZ NAJBIEDNIEJSZYCH.

Na wczorajszem posiedzeniu komitetu dla najbiedniejszych postanowiono urządzić w dniu 27 b.m. imprezę sportowo-zabawową na boisku miejskiem, celem zasilenia funduszów komitetu.

SKŁADY TOWAROWE „WARRANT"
Sp. Akc. w ŁODZI

niniejszem mają zaszczyt zawiadomić pp. Akcjonarjuszów, iż stosownie do statutu (uzgodnionego z nowem prawem o spółkach akcyjnych, zatwierdzonego dnia 21. 4. 31 przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwo Skarbu i zarejestrowanego w Wydziale Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi 298 1931) odbędzie się w dniu 2 października 1931 r. o godz. 6-ej po poł w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej nr. 56 zgodnie z § 21 statutu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór przewodniczącego Zgromadzenia,
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Rady i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930,
3. Ukonstytuowanie się władz Towarzystwa zgodnie z przepisami nowego statutu a. m.
   a) Wybór Zarządu.
   b) Wybór Komisji Rewizyjnej.
4. Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu na rok 1931 i Komisji Rewizyjnej za rok 1930.
5. Zatwierdzenie budżetu na rok 1931.
6. Wolne wnioski.

PP. Akcjonarjusze pragnący uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu Akcjonarjuszów winni złożyć posiadane akcje w myśl § 26 statutu nie później jak na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia w Dyrekcji Spółki.

RADA I DYREKCJA.

Zatw. przez M. W. R. I O. P.

SZKOŁA RYSUNKU i MALARSTWA

została otwarta d. 15 września b. m. przy ulicy **Piotrkowskiej 71** m. 10, III piętrao.

Zapisy codziennie od 5—9 w kancelarji Szkoły.

Napisz do mnie
MEDJUM POWIE JAKI LOS WASZEGO ŻYCIA BĘDZIE

Rady i wskazówki WTAJEMNICZONEGO **Wacława PYFFELLO** dadzą Wam możność osiągnięcia pożądanego celu. KTO nie może przyjść osobiście, NADEŚLE: imię, rok i datę urodzenia — OTRZYMA listownie określenie losu swojego życia i przeznaczenia. Niniejsze ogłoszenie i 95 groszy znaczkami pocztowemi załączyć na koszta przesyłki bezpłatnej analizy-horoskopu. Analiza szczegółowa i odpowiedzi SŁYNNEGO MEDJUM zł. 3.25

Adres: WARSZAWA, BEDNARSKA 17 W. Pyffello
Osobiście przyjmuje: od godz. 10-ej do 8-ej w.

OGŁOSZENIE.

Syndyk tymczasowy masy upadłości firmy „Abram Lajb Szymkiewicz", adw. Maksymiljan Rubin na mocy art. 502 K. H. wzywa wierzycieli powyższej upadłości, aby w ciągu dni 40 stawili się osobiście lub przez pełnomocników z dowodami, usprawiedliwiającemi ich należności do kancelarji jego przy ul. Pomorskiej 13 w godzinach od 6 do 8 i oświadczyli z jakiego tytułu i do jakiej sumy są wierzycielami, oraz aby złożyli u niego tytuły swych wierzytelności

Sprawdzenie wierzytelności na mocy art. 503 i nast. K. H. nastąpi w obecności Sędziego Komisarza w dniu 2 listopada 1931 r. o godzinie 12 w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi, przy Placu Dąbrowskiego Nr. 5, pokój 15.

Syndyk tymczasowy
adwokat MAKSYMILJAN RUBIN,
Łódź, Pomorska 13, telef. 141-21.

„OLLA" PREZERWATYWY

Nie czyńcie eksperymentow ze zdrowiem!

Nie dajcie się na nic innego rzekomo równie dobrego, namowić **„OLLA"** to marka wypróbowana w ciągu dziesiątków lat.

„OLLA"—absolutnie zapobiegawcze.

OGŁOSZENIE.

Syndyk tymczasowy masy upadłości Józefa Leizera Grünsteina, Kilińskiego 18 na mocy art. 502 K. H. wzywa wierzycieli powyższej upadłości, aby stawili się osobiście lub przez pełnomocników w dniu 23 września 1931 r. o godz. 9-ej rano w Kancelarji Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi przy Placu Dąbrowskiego Nr. 5, pokój 15, celem powzięcia uchwały układu.

Syndyk tymczasowy
OSKAR WEISS, Pomorska Nr. 137.

Do akt Nr. E. 683 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Poddębicach, 3 rew. pow. łęczyckiego LEON ROTHE, zamieszkały w Poddębicach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 25 września 1931 r. od godz. 10 rano w folw. Łężki gm. Poddębice, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Piotra i Marji małż. Sumińskich i składających się z fortepianu, oszacowanego na sumę Zł. 600.

Poddębice, dnia 8 września 1931 r.
Komornik: L. ROTHE.

Do akt Nr. E. 682 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Poddębicach, 3 rew. pow. łęczyckiego LEON ROTHE, zamieszkały w Poddębicach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 24 września 1931 r. od godz. 10 rano we wsi Kłódna gm. Gostków, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Józefa Podgórskiego i składających się z krowy, wieprzka, klaczy, wozu i 5 metrów żyta, oszacowanych na sumę Zł. 490.

Poddębice, dnia 7 września 1931 r.
Komornik: L. ROTHE.

Do akt Nr. E. 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Poddębicach, 3 rew. pow. łęczyckiego LEON ROTHE, zamieszkały w Poddębicach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 1 października 1931 roku od godz. 10 rano w folw. Pełczyska gm. Gostków, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Władysława Boettichera i składających się z drzewa szczapowego, zboża, kasy ogniotrwałej, mebli i auta, oszacowanych na sumę Zł 14.205.

Poddębice, dnia 7 września 1931 r.
Komornik: L. ROTHE.

Do akt Nr. 725 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Poddębicach, 3 rew. pow. łęczyckiego LEON ROTHE, zamieszkały w Poddębicach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 22 października 1931 r. od godz. 10 rano w folw. Nowa-Wieś gm. Gostków, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Ludwika Skrzyńskiego i składających się z elewatora, oszacowanego na sumę Zł. 600

Poddębice, dnia 12 września 1931 r.
Komornik: L. ROTHE.

Do akt Nr. E. 2222 i 2223 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, LUDWIK HOLLAS, zamieszkały w Łodzi przy ul 6-go Sierpnia Nr. 2, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 30 września 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Brzezińskiej Nr. 142, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Icka Chmielnickiego i składających się z desek, oszacowanych na sumę Zł. 500 + 450.

Łódź, dnia 10 września 1931 r.
Komornik: L. HOLLAS.

Do akt Nr. E 1568 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, LEON WĄSOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 5 października 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 46, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Taitelbaum i Jakubowicz" i składających się z 20 sztuk zefirów ogólnej miary 400 mtr., oszacowanych na sumę Zł. 600.

Łódź, dnia 16 września 1931 r.
Komornik: L. WĄSOWSKI.

Do akt Nr. E. 1532 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, LEON WĄSOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 6 października 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Narutowicza 36, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Wolfa Szwarcowskiego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 495.

Łódź, dnia 15 września 1931 r.
Komornik: L. WĄSOWSKI.

Do akt Nr. 1262 1931 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, JAN JABCZYK, zamieszkały w Łodzi przy ul. Żeromskiego 25, na zasadzie art 1030 U. P. C, ogłasza, że w dniu 29 września 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Pomorskiej Nr. 4, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Szaji Rozenbluma i składających się z mebli domowych oraz towarów białych, oszacowanych na sumę Zł. 3.025.

Łódź, dnia 16 września 1931 r.
Komornik: J. JABCZYK.

---

48 NOWOOTWORZONY 48
SKŁAD SUKNA i KORTÓW

Sz. Mincberg

Piotrkowska 48 front I. piętro Telef. 217-30

poleca na sezon **JESIENNO-ZIMOWY** w wielkim wyborze

Materjały męskie oraz na palta damskie

z pierwszorzędnych firm **Bielskich, Tomaszowskich** i Leonharda w najnowszych deseniach i najlepszych gatunkach po cenach fabrycznych.

48 Sprzedaż hurtowa i detaliczna 48

J. N. Grynholc
Piotrkowska Nr. 37
tel. 156-64.
Zakład piecyków i kuchen kaflowych, szamotowych, przenośnych i przedsiębiorstwo robót zduńskich.

Tylko z I-ej ręki zakupujcie opał...

WĘGIEL
bezpośrednio z Kop. „KAZIMIERZ" i „JULJUSZ"

KOKS
bezpośrednio „GOTTHARD" i „WOLFGANG"
" dla centralnych ogrzewań
" dla Młynów i celów kowalskich
" Karwiński dla celów odlewniczych

Polecają ze składów **Abramowicz i Wodzisławski** Łódź, ul. Kilińskiego 66 Bocznica kolejowa telefon 147-60.

Dr. med.
Niewiażski
specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych
elektroterapja, diatermia
ul. Andrzeja 5
Tel. 159-40
Przyjmuje od 8—11, od 5—9, w niedziele i święta od 9—1
Oddzielna poczekalnia dla pań.

NOWOOTWORZONA KOEDUKACYJNA
JEDNOROCZNA SZKOŁA PRZYSPOSOBIENIA KUPIECKIEGO
Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej
ul. GDAŃSKA 45, telefon 220-20.

przygotowuje fachowo w ciągu jednego roku do pracy zawodowej w handlu, przemyśle, spółdzielniach i biurach.

Zapisy kandydatów i kandydatek przyjmuje kancelarja Szkoły codz. oprócz niedziel i świąt w godz. od 9—2 pp. i od 7—9 w.

Dr. med
Heller
chor. skórne i weneryczne
NAWROT 2
Tel. 179-89.
przyjm. do 10 rano i od 4—8
dla pań spec. od 4-5
w Niedzielę od 9-2 po poł.

PATENTY.

Sprzedajcie wasze amerykańskie patenty albo wynalazki przez wystawienie waszych rysunków, opisów i modeli na drugiej, większej MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE PATENTÓW w CHICAGO, która trwać będzie od 14 września do 20 października 1931 r. Tysiące przemysłowców i nabywców patentów będzie obecnych na wystawie, aby poznać się z nowemi wynalazkami celem nabycia ich oraz wprowadzenia na rynek. Wystawa nastręcza najlepsze okazje dla wynalazców celem sprzedania ich patentów amerykańskich. Każde przedsiębiorstwo przemysłowe będzie miało na wystawie swego przedstawiciela, szukającego rozmaitych nowych wynalazków.

Cena za wystawienie waszych rysunków i modeli wynosi dol. 28.-. Nasi demonstratorzy patentów oraz sprzedawcy będą demonstrować wasze wynalazki przemysłowcom, poczem zbliżą was bezpośrednio z przemysłowcami. Nie trzeba płacić żadnego komisowego.

Wyślijcie opisy waszych patentów albo modele bezpośrednio do nas wraz z 28-ioma dolarami na zajęcie na wystawie miejsca, a my już przeprowadzimy resztę. Otrzymacie pełne sprawozdanie łącznie ze sprawozdaniem ostatecznem po zamknięciu wystawy. Adres: INTERNATIONAL PATENT EXPOSITION CO. Merchandise Mart, Chicago, U. S. A.

JEDWAB

Dzielny fachowiec dziedziny fabrykacji jedwabi, Szwajcar, pragnie nawiązać stosunki z finansowo dobrze ufundowanem przedsiębiorstwem celem zaprowadzenia fabrykacji jedwabi. Pierwszorzędne referencje. Bez osobistej inwestycji kapitału. Oferty sub „Jedwab".

---

slawa institut cosmetique

Łódź, Piotrkowska 175, parter, m. 9. Tel. 1.3876

właścicielka Czesława Bornsteinówna
POWRÓCIŁA
i stosuje najnowsze metody kosmetyczne. Lampa kwarcowa, Sollux, d'Arsonvalizacja.
Godz. przyjęć 10—2 i 4—8 w.

DUŻY PLAC

brukowany z dwoma wjazdami, o 2-ch żelaznych bramach, otoczony murowanym płotem, wraz z magazynem murowanym, piwnica z windą, stajnie, szopy, oraz biuro i mieszkanie dla magazyniera, natychmiast do wynajęcia.

Ewent. przyjmę różne towary do magazynowania lub w sprzedaż komisową na bardzo przystępnych warunkach.

Wiadomość: A. GOLDMAN, 11-go Listopada Nr. 112, tel. 224-11.

ZAKŁAD LECZNICZO - WYCHOWAWCZY
dla dzieci nerwowych i cofniętych wrozwoju
Dr. med. W. SPEKTOROWEJ
Piotrkowska 224, telefon 188-03
Psychoterapja. Gimnastyka lecznicza. Nauka podług najnowszych systemów.
Porada leczniczo - wychowawcza od 12 do 2-ej.

DOKTÓR
H. Wołkowyski
Cegielniana № 4,
telefon 216-90.
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.
Leczenie lampą kwarcową.
Elektroterapja.
Przyjmuje od g. 8—2 przed p. i od 5—9 w niedziele i święta od godziny 9—1.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. med.
REICHER
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.
Leczenie diatermią. Elektroterapja.
Południowa 28, tel. 201-93
Od 8—11 rano i od 5—8 wiecz.
W niedziele od 9—1 pp.
Dla niezamożnych ceny lecznic.

Dr. med.
NEUMARK
powrócił
Choroby skórne weneryczne, leczenie djatermją diatermokoagulacją oraz lampą kwarc.
MONIUSZKI 5
tel. 170—50.
Przyjmuje od 11 do 1 pp. i od 5—8 w niedzielę od 11 do 1 po poł.

Dr. med.
Różaner
Powrócił
Dzielna № 9,
tel 128-98
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych.
Przyjm. od 8-10 i 4-8
Elektroterapja.
Oddzielna poczekalnia dla pań.

Lekarz - dentysta B. NUSBAUMOWA
Piotrkowska 51
tel. 121—23
Godziny przyjęć od 4—7 wieczór.

Dr.
I. Silberstrom
Zielona 11
tel. 113-42
chor. skórne i weneryczne
Leczenie lampą kwarcową elektroterapja
przyjmuje od 4—8
w niedz. od 9—1
Dla niezamożnych CENY LECZNIC.

Lekarz-dentysta
S. Rakiszski
ZIELONA 6
POWRÓCIŁ.

Masażysta S. KAJZER
powrócił
Zawadzka 27, tel. 186-08
Ceny przystępne.

Kupno i sprzedaż

OKAZYJNIE sprzedam tanio Elektro-Lux, prawie nowy. Gdańska 43, m. 10

UBIORY męskie, damskie, obuwie, swetry na wypłatę, Piotrkowska 37, III wejście, I piętro.

MIÓD czysty po zł. 2.— kg. Piotrkowska 18, II podwórze w sklepie kolonjalnym. Odpowiada się za analizę. 20

FORTEPIANY i pianina stroi i reperuje najtaniej koncertowy stroiciel S. Grodzki, Piotrkowska 134, tel. 220-62 20

STÓŁ i 5 krzeseł, fotel dębowe sztuczną skórą kryte sprzedam tanio, Cegielniana 32, m. 9. 19

RADJO 4-lamp. odbiornik (Ekradyna) wraz z głośnikiem, akumulatorem i baterją do sprzedania, cena 290 złotych u p. Jaworskiej ul. Zagajnikowa nr. 6.

MASZYNA do wyrabiania swetrów 8 ka syst. Pubicol z aparatem do sprzedania, Ruda-Pabj., Ogrodowa 14. 20

DO SPRZEDANIA urządzenie pokoju stołowego i sypialni. Tamże dwa wielkie lustra do salonu lub klubu. Piotrkowska 29, m. 9 od 10—6-ej. 19

MOTOCYKL 500 cm. 3 w bardzo dobrym stanie tanio do sprzedania. Narutowicza 58, m. 11 Amster, g. 4—5.

SYPIALNIA używana w bardzo dobrym stanie do sprzedania, Moniuszki 6, parter. Tel. 115-54. 19

Lokale

MIESZKANIA w starych domach oraz za komorne miesięczne lokale biurowe, handlowe, fabryczne, sklepy, pokoje z klatki schodowej, umeblowane domy, wille, place poleca Biuro „Polruch". Al. Kościuszki 27. tel 141-01

MIESZKANIA 1, 2, 3, 4 i 5 pokojowe w nowych i starych domach z wygodami, pokoje umeblowane z klatki schodowej poleca Biuro „Geguz", ul. Piotrkowska 81, tel. 105-39. 30

POSZUKUJĘ pokoju umebl. w centrum z niekrępującem wejściem, niedrogo. Of. sub „K. M." do „Republiki" 15

DWA frontowe, słoneczne umeblowane pokoje razem położone w eleganckim domu z całodziennem utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Gdańska 43, m. 10. 30

POKÓJ frontowy, umeblowany, telefon — tylko solidnemu panu do wynajęcia. Piotrkowska 83, m. 10.

LOKAL, pierwszorzędny punkt na restaurację, handel win i wódek i towarów kolonjalnych, wędliniarnię i t. p. składający się ze sklepu narożnego, pięciu pokoi i kuchni do odstąpienia od zaraz. Wiadomość, ul. Napiórkowskiego 77, m. 8, front, I piętro. 20

POKOJU skromnie umeblowanego w cenie 40—45 złotych, poszukuję. Oferty sub „Natychmiast" do administracji „Republiki" 19

2 DUŻE frontowe pokoje pierwsze piętro, balkon, częściowo umeblowane, wszelkie wygody, odnajmę. Wejście niekrępujące. Żeromskiego 1, m. 13.

2 POKOJOWA elegancka garsoniera umeblowana natychmiast do wynajęcia wprost od gospodarza. Wiadomość Wólczańska 97 od 6—8 w[illegible]

LOKAL handlowy 3 pokoje w najlepszym punkcie do odstąpienia. Wiadomość na miejscu, Narutowicza 4, 1 p. front m. 5. 22

SŁONECZNY umeblowany pokój kawalerski do wynajęcia, Piotrkowska 109, m. 38. 19

ODNAJMĘ pokój słoneczny, ciepły z wygodami inteligentnej osobie, Gdańska 35, m. 7. 19

ODNAJMĘ dwa lub jeden pokój umeblowany dla dwuch panów lub małżeństwa (bez mebli) Zawadzka 1, m 13

SŁONECZNY duży pokój do wynajęcia jednej lub dwum osobom, Szkolna 23, m. 7. 19

DO WYNAJĘCIA 3-pokojowe mieszkanie z holem i centralnem ogrzewaniem od zaraz. Wiadomość: tel. 132-06. 19

SŁONECZNY duży elegancki pokój z całodziennem utrzymaniem do wynajęcia. Traugutta 14, m. 8. 19

1—2 pokoje do wynajęcia umeblowany 1 lub 2 osoby albo małżeństwa, Piotrkowska 112, m. 6. 19

POKÓJ umeblowany do wynajęcia może być na biuro Piotrkowska 44, Bergman. 20

3 POKOJE z kuchnią, 1 pokój z kuchnią z wszelkiemi wygodami i 2 garaże do wynajęcia Piotrkowska 269. 22

W KRAKOWIE duży słoneczny pokój z utrzymaniem lub bez przy inteligentnej rodzinie żyd dla 2 studentów Cena bardzo przystępna. Bliższe wiadomości ul. Anstadta 5 4 p., front na prawo m. 3—5 po poł. 19

JULJANÓW, przy przystanku tramwajowym, obszerne, widne, słoneczne 4-pokojowe oraz 2-pokojowe mieszkania kąpielowy, służbowy, w ogrodzie za komorne miesięczne do wynajęcia. Zgłosz. Biuro „Polruch", Al. Kościuszki 27, tel. 141-01. 19

ZAMIENIĘ 4-pokojowe mieszkanie frontowe z wszelkiemi wygodami III piętro na 2-pokojowe I piętro ewentualnie wysoki parter. Oferty do „Republiki" „Zamiana". 20

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje każdy z oddzielnem wejściem z mebl. lub bez 6-go Sierpnia 30, m. 9. 19

Posady

POTRZEBNI chłopcy do sprzedaży gazet. Zgłaszać się ul. Zgierska 46 od godz. 10 do 14-ej. 20

SAMODZIELNA buchalterka, korespondentka maszynistka z pięcioletnią praktyką poszukuje posady. Oferty sub: „Bezpłatna Próba". 19

WOJAŻER - agent rutynowany młody, energiczny, bezwzględnie uczciwy poszukuje zastępstwa — posady. Referencje. Gwarancja. Wiadomość tel 175-44 godz. 11—3. 18

ENERGICZNYCH 2 panów (2 panie) może się zgłosić do pracy zewnętrznej. Zgłoszenia sobota 10—14, Skwerowa 12, m. 4 (róg Narutowicza 35). 19

AGENCI chemikalji poszukiwani w miejscowościach województwa łódzkiego. Szczegółowe oferty „Cyklop".

ZDOLNA inteligentna biuralistka pisząca biegle na maszynie poszukuje jakiejkolwiek pracy biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty sub: „Młoda". 20

RUTYNOWANA freblanka - wychowawczyni (izr.) poszukiwana do 2-ch chłopców 6-cio i 4-letni od zaraz. Wajnryb, Hajzlera 5. 20

POTRZEBNE zdolne podręczne i uczennice do pracowni sukien, Kilińskiego 164, fr. III p. m. 14. 19

Nauka i wychowanie

PARYŻANKA, dyplomowana nauczycielka udziela lekcyj jęz. francuskiego, gramatyki, pomocy szkolnej, literatury konwersacji po cenach umiarkowanych Południowa 20, m. 20 w podwórzu w lewej oficynie na parterze Tel 150-12 od 3—5-ej. 30

ZA NAUKĘ łaciny udzielę pomocy w matematyce w zakresie 8 klas szkoły realnej. Oferty pod „K. Ł" 19

KURSY praktyczne jednomiesięczne na samodzielnych buchalterów z gwarancją wykluczającą absolutnie wszelkie ryzyko, organizuje rzeczozn., z wyższem wykształceniem i kontrol. syndyk. przemysł. — Nauka w stosownych grupach lub pojedyńczo i o najdogodniejszej porze. — Bliższych informacji 7—9 wieczór, Piotrkowska 183, I p. ofic. 20

UCZ SIĘ JĘZYKÓW obcych. Francuskiego, niemieckiego, angielskiego metodą „Globus", która jest najłatwiejsza a nauka tylko kosztuje 20 groszy dziennie. Prospekta bezpłatnie. Na odpowiedź znaczek „Studjum", Kraków, ulica Karmelicka 35. 19

RUTYNOWANY korepetytor udziela lekcyj Przygotowuje do egzaminów. Specjalność: matematyka, polski. Cegielniana 11, m. 7 front, III p. od 6-ej do 9-ej wiecz. 19

Rozmaite

DO MATRYKUŁ 6 fotografji retuszowanych 75 gr. Fotografja Laksa, Żeromskiego 84. 30

DNIA 15. 9. 31 r przybłąkała się młoda wilczyca. Zgłosić się Łagiewnicka 78 za zwrotem kosztów. 19

ENERGICZNIE inkasuję wszelkie protesty. Oferty „Protest". 19

MANICURZYSTKI powróciły Piotrkowska 79, Manicur 70 gr. Ondulacja 60 groszy. 19

NAUCZYCIELSKA rodzina izrael. przyjmie 1 lub 2 uczniów na pensję. Mieszkanie słoneczne w dobrym punkcie miasta. Opieka i pomoc w nauce zapewnione. Oferty do adm. „Nauczycielska rodzina" 19

PRZYBYLSKA Marjanna zagubiła dowód osobisty wydany w Łasku. 21

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Poddębicach, 3 rew. pow. łęczyckiego LEON ROTHE, zamieszkały w Poddębicach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 25 września 1931 r. od godz. 10 rano we wsi Tumusin gm. Poddębice, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Adama Witaszka i składających się z inwentarza żywego i martwego, oszacowanego na sumę Zł. 465.—.

Poddębice, dnia 4 września 1931 r.

Komornik: L. ROTHE.

Redakcja i Adm. Piotrkowska 49, Godz. przyjęć Redakcji 6—7 po poł. Tel. Adm. 122.14. Tel. Red. 127-24, 136-43, 136-44, 189-00. Tłocznia: 180-80. Konto P. K. O. „Wyd Republika" 68-148

Prenumerata „II. Republiki" od 1 lutego 1931 roku wynosi w Łodzi 4.00 za odnoszenie do domu 40 gr., z przesyłką pocztowa w kraju zł. 5.50, zagranica zł. 10. „Express" i „Republiki" wraz z odnoszeniem 7.00 złotych.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetrowy (na stronie 10-szpalt) W TEKŚCIE: 50 gr za wiersz milimetrowy. (na stronie 4-szpalt) NA STR I-ej zł 2.— za wiersz milimetrowy. (na stronie 4-szpalt.) NEKROLOGI: 40 gr za wiersz milimetrowy (na str 4-szp.) Zaręcz i zaślub po tekście 10 zł. Za miejsce zastrzeżone specjalna dopłata Zamiejscowe o 50 proc. zagraniczne o 100 proc drożej Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada Ogłoszenia specjalne o 50 proc drożej Drobne 15 gr — Najmniejsze zł 1.50 poszuk pracy 10 groszy najmniejsze zł 1.20 Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia

Za wydawcę: Wydawnictwo „Republika", Sp. z ogr. odp. i redaktor odpow. Wacław Smólski. W druk. „Republiki", sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.